

WIJ

40

■ HERSENS OP Z'N VLAAMS

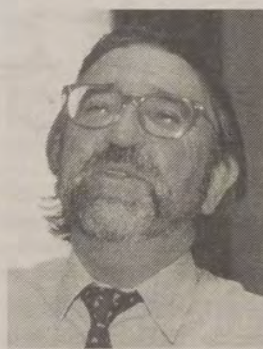
Een ongewoon verjaardagsgeschenk bij veertig jaar Volksunie. Blz. 5

■ DE CROO

CVP wint VLD-verkiezingen. Blz. 3

■ MONT DUCAL

De ridder met een laken. Blz. 4

■ NMBS

Op een dood spoor? Blz. 6 en 7

■ DIRK DENOYELLE

Brengt hij Herman De Croo mee naar de VU-familiedag? Blz. 10 en 11

■ FESTIVAL VAN VLAANDEREN

Het feest is begonnen. Blz. 12

WALEN BELEDIGEN VLAMINGEN OP WAALS FEEST

OVER LESJES IN VERDRAAGZAAMHEID

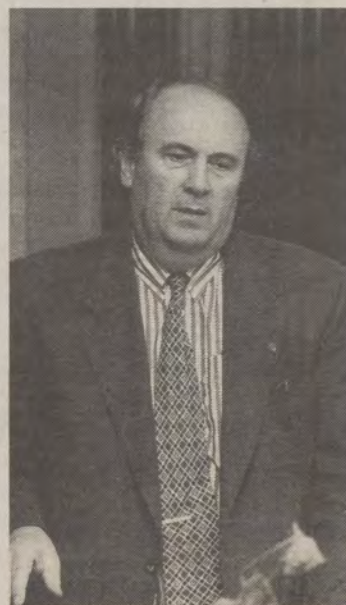
Op de Waalse Feesten doorspekten Robert Collignon, de Waalse minister-president, en Jean-Claude Van Cauwenberghe, de Waalse Begrotingsminister, hun gelegenheidstoespraken met anti-Vlaamse uitspraken. Er werd gereageerd door de VU, minister Eric Van Rompuy en Norbert De Batselier, de voorzitter van het Vlaams parlement.

In zijn toespraak in Namen noemde de Waalse minister-president Collignon het „ontoeleendbaar dat de in de grondwet ingeschreven rechten van de Franstaligen voortdurend ter discussie worden gesteld”. Collignon kon het ook niet laten erop te wijzen dat de kwaliteit van een democratie afhankelijk is van het respect voor haar minderheden.

De Waalse primus bedoelde dat er niet kan geraakt worden aan de faciliteiten. Deze faciliteiten interpreteren als „rechten van

de Franstaligen in Vlaanderen” is een staaltje van Waalse demagogie. In Vlaanderen waren de jongste weken enkele stemmen opgegaan om de faciliteiten af te schaffen.

Van Cauwenberghe behandelde in een toespraak in Rebecq het zogenaamde „Vlaamse egoïsme”. Hij stelde dat de Walen „geen welvarend Vlaanderen kunnen aanvaarden dat dreigt zich los te maken van een België in faling. Het zijn de Vlamingen die België al veertig jaar domineren en voor een flink stuk

Robert Collignon wil de faciliteiten koste wat kost behouden.

verantwoordelijk zijn voor het verval.” Van Cau nam ook de verdediging op van de geplaaide Franstaligen in de rand rond Brussel en in Voeren, en hekelde het feit dat „Vlaanderen wel tevreden is om hun belastingen te innen”.

(Lees verder blz. 9)

GEEN KERNPROEVEN!

Nu zondag wordt er in Brussel betoogd tegen de kernproeven, tegen alle kernproeven. En volgende week zaterdag gaat er in Parijs een internationaal protest door. Terrecht heeft de Volksunie haar militanten opgeroepen om deel te nemen.

Wie gehoopt had dat met het slopen van de Berlijnse Muur en het einde van de Koude Oorlog de grootste oorlogszucht verdwenen was zit met een stevige kater. Heren der woeden genoeg regionale conflicten om de wapenindustrie weer op volle toeren te laten draaien. Deze evolutie heeft de vicieuze cirkel van de bewapeningswedloop weer in beweging gebracht. Wie wapens koopt wil er ook wat mee doen, als middel van afschrikking tot het echte gebruik.

Stellen wij ons eens voor dat de partijen in ex-Joegoslavië geen wapens hadden gehad, zou er dan zo'n moorddadige oorlog hebben kunnen uitbreken? Waar wapens zijn kan een oorlog ontstaan, dat is de eenvoudige maar harde logica.

Is daar wat tegen te doen? Het is altijd het proberen waard, het is een plicht.

Raar zijn de landen die geen wapenproductie op hun grondgebied dulden. Even schaars zijn deze die optreden tegen wapenhandelaars, tegen wapensmokkel, die hun bestaande wapenindustrie aan banden leggen of ze vervangen door vredelievende produkten.

Integendeel, er heerst opnieuw een drang om een krachtadig imago op te bouwen. De hoop die na het einde van de Koude Oorlog was gegroeid is verbleekt, ligt aan diggelen.

Op het vlak van ontwapening en vrede ontwikkelt de Europese Unie geen politiek, in ex-Joegoslavië staat zij voor schut, het zo geprezen Eurokorps is niet functioneel. Dat de strijdende partijen op de Balkan hun oorlogszucht temperen is te danken aan de bemiddeling van de Verenigde Staten waar in de nabije toekomst een president verkozen wordt. De UNO staat kwasi machteloos door geldgebrek en verzoekt de Navo haar rol over te nemen.

In Frankrijk is een president aan het bewind die naar goede gaulistische traditie van een atoommacht droomt.

Presidenten in Frankrijk hebben altijd iets met persoonlijke grandeur. Mitterand heeft zich een graf gekocht op de berg waar Vercingetorix tot leider van de Galliërs werd uitgeroepen, zijn opvolger zet met de „force de frappe” weer alle staatsnationalistische zeilen bij.

Nationale onafhankelijkheid, los van Amerikaanse wapens klinkt goed, in het land waar een Front National de vaderlandse weerbaarheid als het hoogste ideaal propageert. Bovendien wil Chirac dat Frankrijk in Europa de eerste viool speelt, zonder zich te storen aan Maastricht-verdragen en andere Schengen-akkoorden. Chirac wil de dominante rol van Frankrijk in Europa bevestigd zien, met bommengeletter. Daarbij is het hem een zorg dat zijn onderdanen van Mururoa, waar de kernproeven doorgaan, zich bedreigd en beledigd voelen. Als zij in opstand komen is er nog altijd de CRS om ze het zwijgen op te leggen.

De betoging tegen de Franse kernproeven heeft vele facetten. Omwille van het stilleggen van de

wapenwedloop en de oorlogsdreiging, omwille van ecologische redenen, omwille van de eerbied voor de volkeren in de Stille Oceaan. Omwille van het feit dat Europese solidariteit niet zomaar door één land kan doorbroken worden en een gezamenlijke vredespolitiek van de EU onmogelijk maakt.

Eenzelfde halt geldt de kernproeven die door China worden uitgevoerd. Deze groeiende grootmacht zal zijn labiele internationale relaties en zijn interne welvaart niet verbeterd zien zolang hij doorgaat met kernproeven. Hij zal geïsoleerd blijven van de internationale gemeenschap. Eenzelfde lot zijn al de landen beschoren die blijven zweren bij een kernmacht, zij dienen het welzijn en de welvaart van hun bevolkingen niet.

De Vlaams-nationalisten zullen op de betogingen zichtbaar aanwezig zijn. Vanuit hun „nooit meer oorlog”-traditie, vanuit hun ecologische zorg, vanuit hun solidariteit met verknachte volkeren. Zij zullen ook de schijnheiligheid van België aanklagen omdat het duldt dat hier nog steeds kernwapens liggen opgeslagen!

Maurits Van Liedekerke

WIJ

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:

Maurits van Liedekerke

Redacteuren:

Tom Serkeyn

Peter Dejaegher

Geert Vrancken

Sekretariaat:

Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnemen-

ten, publiciteit en redactie op prk.

000-0171139-31 van WIJ, Bar-

rrikadenplein 12, 1000 Brussel

Tel. 02/219.49.30

Fax: 02/217.35.10

Jaarabonnement 1.200 fr.

Halfjaarlijks 700 fr.

Driemaandelijks 400 fr.

Los nummer 33 fr.

Verantwoordelijk uitgever:

Bert Anciaux,

Barrikadenplein 12,

1000 Brussel

Reklame:

Karel Severs, tel. 02/219.49.30,

toestel 231

(s voormiddags) of privé,

Alsebergsesteenweg 797,

1653 Dworp.

Tel. 02/380.04.78.

■ Eergisteren overleed PRL-voorzitter en minister van Staat **Jean Gol** in het Luikse *Sart-Tilman*-ziekenhuis aan de gevolgen van een hersenbloeding. Gol startte zijn politieke loopbaan bij het MPW en werd later, in het zog van *François Perin*, sekretaris van een nieuwe partij, het *Rassemblement Wallon*. Het deze weg geraakt hij in 1971 in de Kamer. Drie jaar later kwam hij mee aan het beleid als staatssekretaris voor Waalse Economie. Mede onder zijn impuls werd de liberale partij gefederaliseerd, wat uiteindelijk leidde tot de PRL. Gol werd daarvan de eerste voorzitter. In 1981 werd Jean Gol onder *Wilfried Martens* vice-premier en minister van Justitie. In die functie werd hij zwaar bekritiseerd voor zijn optreden rond o.a. het Bende-dossier, de CCC, ...

Door een samengaan van de PRL en het FDF wist Gol de jongste verkiezingen telkens goede resultaten te halen. Omwille van het eenge-reide optreden van zijn Vlaamse kollega *Verhofstadt* had hij evenwel niet veel kans op een nieuwe beleidsdeelname. Onlangs liet Gol zich nog ontvallen dat hij, indien hij de kans kreeg, niet zou aarzelen om eerste minister te worden. Om zijn kansen op het premierschap te verhogen, nam hij zelfs extra lessen Nederlands. Gol werd 53.

■ Afgelopen week overleed ook de Nederlandse tekenaar *Rien Poortvliet*. Hij werd wereldberoemd met zijn tekeningen over het leven en werken van de *kabouters*. Hij werd 64.

■ De VUM, uitgever van *De Standaard*, *Het Nieuwsblad* en *Het Volk*, doet samen met de *Gevaert*-holding en enkele, voorlopig anonieme, Nederlandse partners een bod op de Nederlandse Dagbladunie. Deze groep brengt o.a. het *NRC-Handelsblad* en het *Algemeen Dagblad* op de markt. Elsevier, eigenaar van de Dagbladunie, doet de kranten van de hand omdat ze 'te weinig rendabel' waren.

■ De Franse president *Chirac* begint nu ook zelf afspraken af te zeggen omdat hij vindt dat hij onheus behandeld wordt in het protest tegen zijn kernproeven. Frankrijks eerste man ging niet in op een uitnodiging van zijn Oostenrijkse kollega *Klestill* voor een persoonlijk onderhoud tijdens de herdenking van het 50-jarig bestaan van de VN in New York.

■ De grootste winnaars van de Europese verkiezingen in Zweden zijn de anti-Europese partijen geworden. Slechts 43% van de Zweden ging stemmen. Zij stuurden 7 anti-EU-parlementairen naar Brussel.

VAN HOOL

De Belgische staat heeft de Europese reglementering voor de toewijding van openbare aanbestedingen geschonden. Tot dit besluit kwam advocaat-generaal *Lenz* van het Europees Hof van Justitie in de zaak Van Hool. Het was wel niet de Belgische staat die Van Hool tekort deed, maar het Waalse gewest. Deze regionale overheid wees de aanbesteding voor de nieuwe bussen toe aan een samenwerkingsverband van het Waalse flutbedrijf EMI en de Franse busbouw Renault. EMI was in de gelegenheid gesteld zijn offerte aan te passen nadat de termijn verstreken was. Omdat het Hof alleen lidstaten kan op de vingers tikken, en geen regionale overheden, wordt België verweten zijn verplichtingen als opperste voorgedij-instelling te overtreden.

Van Hool boekte voor het Hof in Luxemburg een belangrijke overwinning. Meestal volgt de rechter immers de stelling van de advocaat-generaal. Van Hool kan hopen op een schadevergoeding van meer dan 200 miljoen frank. Voor de rechtbank van Namen en de Raad van State was de busbouw er eerder niet in gelukt het contract met EMI/Renault te laten schorsen, omdat het bedrijf uit Koningshooikt geen "onherroepelijke schade" kon invoeren.

Toch meldde *De Morgen* dat Van Hool alsnog hoopt het buscontract in de wacht te slespen. EMI zou alle moeite van de wereld hebben om de bussen af te werken. Er werd dit jaar nog geen enkele van de contractueel afgesproken 92 bussen geleverd. Vorig jaar werden er 56 bussen te laat geleverd.

MAP

Mogelijk heeft Vlaanderen half december dan toch zijn Mest-Aktieplan, want dan stemt het Vlaams parlement over de nieuwe voorstellen rond de bemesting. Afgelopen week kwam de Vlaamse minister van Leefmilieu op de proppen met een volledig uitgewerkt plan. Wat onder *Norbert De Batselier* niet lukte, gaat blijkbaar wel met *Theo Kelchtermans*. Deze keer werd een harde confrontatie tussen de verschillende belangengroepen uit de weg gegaan zodat een compromis bereikt kon worden.

Het nieuwe akkoord is een (afgezwakte) doorslag van het vorige plan en zou uitgevoerd moeten zijn tegen het jaar 2002. Welke de precieze eindnormen zullen zijn is voorlopig nog niet geweten, maar in 1998 wordt alvast een evaluatie gemaakt. Ook over de uitrijregeling van mest werd een nieuw akkoord bereikt. De bemesting moet teruggebracht worden tot het niveau van 1992, wat betekent dat de verschaffing van vergunningen voor veeteeltbedrijven verstrengd zal worden. In dat kader zal het gezinsveeteeltbedrijf op meer grip van de Vlaamse overheid kunnen rekenen dan het industriële.

In een reactie op de nieuwe regeling liet de VU weten blij te zijn met een akkoord waarin zowel de landbouwers als milieuk-activisten voorlopig te-

rugvinden. De partij betreurt evenwel dat het akkoord geen beperking oplegt aan de omvang van de veestapel, maar wel aan de hoeveelheid mest. Dat laatste is immers moeilijker te controleren. Zij verwacht dat de goede voornemens ook daadwerkelijk in de praktijk zullen worden omgezet.

MIJN VLEES, SCHOON VLEES?

Op een studiedag over de wildgroei van hormoonvrije labels voor vlees, bleek dat zulke labels slechts één ding verzekeren: het bijhorende vlees is door een zelfopgelegde en samengestelde test gekomen om een niet-officieel, zelfvervaardigd label te krijgen. De situatie valt nog het best te vergelijken met een student die naast de officiële examens ook nog eens voor zichzelf examens uitschrijft, daarvoor zelf de vragen opstelt en zich na afloop zelf proklaamt met grootste onderscheiding.

De verschillende labels garanderen allemaal hormoonvrij vlees te leveren en leveren daar ook (grote) inspanningen voor, maar kunnen ondanks alles niets garanderen. Minstens twee tegenwoordigers van labels (*Bio-Label* en *Europees KwaliteitsRundvlees*) moesten na hun betoog zelfs toegeven dat ook hun controle niet waterdicht was. Het is zeer de vraag of andere labels die garanties wel kunnen geven.

De labels geven bovendien de schijn dat niet-gelabeld vlees zowieso met hormonen behandeld is. Nochtans wordt ook dat vlees gekeurd - weliswaar enkel door de officiële instellingen - en is de kans dat het hormonen bevat niet groter of kleiner dan bij gelabelde was. De verbruikersorganisatie *Testaankoop* verzet zich dan ook niet geheel onterecht tegen de diverse labels, ook als die van overheidswege zouden komen. Het gebruik van hormonen is verboden en iemand die de wet naleeft, hoeft daar geen 'beloning' voor te krijgen. De labels worden daarenboven hoofdzakelijk

gebruikt uit commerciële doeleinden en ook dat zou niet de motivatie mogen zijn.

In de besluiten van de studiedag deelde VU-Europarlementslid *Jaak Vandemeulebroucke* o.a. mee dat de toepassing van bepaalde labels een stap kunnen zijn naar een groter verantwoordelijkheidsbesef van de betrokkenen. Labels mogen de wetgeving en overheidscontrole evenwel niet vervangen. De VU'er pleitte tenslotte voor een sluitende regelgeving rond de labels zowel op Vlaams als op Europees vlak.

In één van de volgende nummers berichten we uitvoerig over deze studiedag.

THEO & LEO

Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, *Anne Van Asbroeck*, verklaarde onlangs:

„Nooit van mijn leven heb ik gedacht om minister te worden. Dit is als de lotto winnen zonder mee te spelen.”

*Ze is zo vlug tevreden... Inmiddels won Melchior Watbeet al de superpot en het lijkt er sterk op dat ook twee Limburgse vooraanstaande CVP'ers een meervoudig bulletin hebben ingevuld. De eerste is Theo Kelchtermans. Die wil nog enkele jaren wat bijverdienen als Vlaams minister vooraleer de plaats van de Limburgse gouverneur *Harry Vandermeulen* in te nemen. Om die zetel toch warm te houden werd, de inmiddels pensioengerechtigde, *Vandermeulen* vriendelijk gevraagd nog even aan te blijven.*

*De tweede Limburgse lottowinnaar heet *Leo Delcoix*. Deze zou de plaats van *Kelchtermans* overnemen. Theo kreeg een akkoord, Leo's bouwperikelen zouden voldoende vergeten zijn. Trouwens hij is één van die onbesproken figuren waar *Van den Brande* op doelde. Geruchten*

De Vlaamse golf in het Nederlandstalige theater was weer eens goed voor een regen prijzen. Dirk Tanghe, Ise Uytendael, Guy Cassiers en Warre Borgmans werden in de bloemetjes gezet.

over zwart geld, gesjoemel met postbodes, eerst 'zwart', dan 'wit' zeggen: Delcroix doet het allemaal af als 'politieke pulp'. Korrekte analyse!

Als Delcroix voor een tweede keer de lotto wint dan zal hij moeten moeten toezien op de uitvoering van het pas beklonken MAP. Niemand die eraan twijfelt dat hij dat goed zal doen, maar wij stellen de vraag hoe de samenwerking zal verlopen met broerlief Herman Delcroix die voorzitter is van Ocatò, een drukingsgroep van veevoederbedrijven die zich hevig verzet tegen welke vorm van een MAP dan ook.

Om zijn terugkeer voor te bereiden bestookt Delcroix de verschillende dagbladen al geruime tijd met vrije tribunes. Gisteren nam hij het in *De Standaard* op voor Melchior Wathelet. Deze man werd volgens Delcroix te hard aangepakt in de media. „Het was alsof er vaandelvlucht was gepleegd en betrokkene enkel persoonlijk belang op het oog had.” Dat schijnt dus niet te kloppen. Het is slechts door het overlijden van zijn professor en vriend René Joliet dat Wathelet met spijt in het hart de federale regering verliet en zich opofferde voor een functie binnen het Europees Hof van Justitie.

BOSNIE

De Bosnische Serviërs plooiden zich vorige week langzaam naar

het ultimatum van de Navo en de VN om hun zware wapens uit een zone van 20 kilometer rond de Bosnische hoofdstad Sarajevo te verwijderen. Langzaam, want de Navo moest het ultimatum zondagavond verlenen omdat de Serviërs zo weinig haast maakten met hun verhuis. Maar wanneer de operatie vandaag nog niet voltooid zou zijn, dreigt de Navo opnieuw de Servische stellingen vanuit de lucht te bestoken.

De Kroaten en de Bosnische moslims boekten de voorbije week weer terreinwinst op de Serviërs. De Kroaten en het Bosnische regeringsleger zijn aan een veroveringstocht op de Serviërs bezig in het noordwesten van Bosnië. Ze bewerkstelligen zo op het terrein de herverdeling van Bosnië. Aan de onderhandelingstafel was een 49-51-verhouding ten voordele van moslims en Kroaten afgesproken.

Op nauwelijks veertien dagen tijd verloren de Serviërs op het terrein een vijfde van het grondgebied dat ze sedert '92 bezetten. De veroveringstocht zorgt in de regio van Banja Luka voor een massale vluchtelingenstroom. In diplomatieke kringen wordt nu gevreesd voor de val van Banja Luka, het bolwerk van de Serviërs in Bosnië. Dan zou het hele Geneefse vredesproces als een kaartenhuisje ineen storten. En dan zou "Klein-Joegoslavië" wel eens militair tussen kunnen komen.

OPNIEUW ONDER DAK

In een reactie op de verkiezing van Herman De Croo tot nieuwe voorzitter van de VLD liet Paul Van Grembergen, VU-fractievoorzitter in het Vlaams parlement, weten dat de CVP de strijd gewonnen heeft. „De bezetting die de VLD – met de ambitie de eerste partij van België en Vlaanderen te worden – voor de CVP vormde is én afgewend én met K.O. gekouderd. (...) Dat de CVP noch goedschiks, noch kwaadschiks de kroonjuwelen van de politieke macht zou overlaten was duidelijk.”

In zijn analyse stelt Van Grembergen vast dat het oud-VLD-voorzitter Guy Verhofstadt vooral ontbrak aan tijd: de wil ontbrak bij een aantal VLD'ers om 3 regeertermijnen van de macht te zijn afgesneden. De VLD zal er nu niet meer naar streven om de grootste partij te worden. „De voorzitterkeuze voor De Croo betekent dat de VLD de rol van de vroegere PVV herneemt. Zij zal opnieuw in de vertrouwde liberale bedding gaan liggen, als nuttige tweede of derde.”

Het Vlaams parlementslid ziet in de verkiezing van de unitarist De Croo nieuwe kansen voor de VU. „De VU moet de kiezers, niet de mandatarissen, die geloofden in de stukgebroken droom van Verhofstadt opnieuw een politiek dak kunnen aanbieden. Net zoals dat in de pré-VLD-periode het geval was, met Vlaamse waardering en aanmoediging voor de rusteloze bouwers van geestelijke en materiële welvaart.”

NEO-UNITARISTISCHE OPMARS

De cirkel is rond. Met de verkiezing van de sociale kasteelheer Herman De Croo hebben de liberalen weer een leider die past bij de achterban: met standing, voorzichtig, sluw, paternalistisch en frankofiel.

Het duo Dehaene en Tobback krijgt er een unitaristisch vriendje bij. Het Belgisch trio zal nu de teugels strak in de hand houden en zorgen voor een even Belgisch reveille.

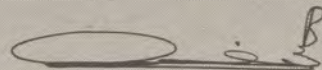
De Vlaamse stoerheid van Van Rompuy en Van Den Brande ten spijt zal de CVP op het terrein minder dan ooit geneigd zijn de Vlaamse kaart te spelen en een nieuwe kommunautaire ronde te eisen. En misschien is het op dit ogenblik wel beter dat we geen groots gesprek met Wallonië aangaan, gezien de Vlaamse belangen door een trikoloor trio verdedigd moeten worden! Misschien liever enkele maanden langer op onze honger zitten dan onze gerechtvaardigde eisen rond een eigen sociaal beleid, de positie van de Vlamingen in Brussel, onze plaats in Europa en de Vlaamse identiteit van de rand, te laten misbruiken of

verknoeien door de droom die voornoemde heren hebben over de vaderlandse restauratie.

De VU zal sterk moeten staan om als enige weerwerk te bieden. De VU zal ook inhoudelijk sterk moeten staan om als enige de noodzakelijke inhoudelijke vernieuwing te dragen.

Meer dan ooit zijn ook daarom de interne bestuursverkiezingen van levensbelang voor de partij. Nieuwe ideeën, durvend pragmatisme en frisse creativiteit zijn nodig om de zware taak aan te gaan. Elk van ons moet daar zijn verantwoordelijkheid in nemen. Het uitdiepen van de levenskwaliteit van onze gemeenschap en de doorzichtigheid en toegankelijkheid van de structuren vragen deze durf.

Dit kapitaal zit in de oude en jonge krachten van onze partij. Laat het massaal bovenkomen!

Bert Anciaux,
Algemeen voorzitter.

CVP WINT VLD-VERKIEZINGEN

Herman De Croo volgt Guy Verhofstadt op als voorzitter van de VLD. De door de wol geverfde politikus uit Brakel verbaasde zaterdagdag politiek geïnteresseerd Vlaanderen door ei zo na meer dan de helft van de uitgebrachte VLD-stemmen achter zijn naam te verzamelen.

Waarom heeft De Croo zijn mooie zege te danken? Aan verschillende factoren. Naar onze mening zijn er twee van doorslaggevend belang geweest. Onbetwistbaar heeft De Croo geprofiteerd van de verdeeldheid in het "vernieuwings"-kamp. Het feit dat de andere drie "grote" kandidaat-voorzitters zich in min of meerdere mate op de erfenis van Verhofstadt beriepen, heeft de slagkracht van elk van hen verminderd. Met als resultaat dat Dewael zo ver achter De Croo eindigde dat hij "uit liefde voor de partij" voor een tweede ronde moest bedanken.

Ten tweede is de VLD in de eerste plaats een traditionele beleidspartij, zoals De Croo bij herhaling benadrukte. Wie in de VLD politieke ambities nastreeft, wordt niet in de eerste plaats gedreven door een idee, maar door de wil om mee macht uit te oefenen. Hierin verschilt de VLD bvb. van de VU, die eerst en vooral een programmapartij of zweep-partij is.

Guy Verhofstadt had als eerste voorzitter van de vernieuwde

PVV gemeend dit feit te kunnen negeren. Hij maakte van de VLD de motor van de politieke vernieuwing in Vlaanderen. Verhofstadt produceerde een politieke wind die deugd deed bij iedereen die wars van partijpolitieke vooroordelen het Wetstraat-toneel gadeslaagde omdat hij zoveel stof wegblies, ook buiten het liberale hoofdkwartier in de Melsensstraat.

Met de hand op het nieuwe programma en het statutenboekje, stelde Verhofstadt zich zeer principieel op tegenover binnen- en buitenstaanders. Met zo'n compromisloosheid moest hij er niet aan denken aan welke regering ook deel te nemen. Maar daar dacht Verhofstadt ook niet aan. De VLD zou immers op eigen kracht het doel bereiken: zichzelf onmisbaar maken. Verhofstadt wou door de grote poort in de regering door de bestaande meerderheid te breken in de stembus. Een tweede misrekening.

Want de vernieuwingsdrift sloeg niet over bij de burgers om wie het allemaal te doen was. De VLD slaagde er niet in haar verwachtingen waar te maken bij de Europese verkiezingen noch bij de gemeenteraadsverkiezingen. De parlementsverkiezingen van 21 mei j.l., de ultieme test voor Verhofstadt, werden ondanks een lichte vooruitgang in cijfers eveneens een politieke nederlaag. De VLD was er niet

in geslaagd de roomsrode meerderheid te breken. Verhofstadt diende ontslag in als VLD-voorzitter.

De liberalen die De Croo tot zijn opvolger verkozen, de enige kandidaat-voorzitter die de "vernieuwing" op een laag pitje wil draaien en zo snel mogelijk de partij terug in de regering wil brengen, gaven daarmee een duidelijk signaal. De liberale basis wil opnieuw regeren, het beleid bepalen, in een kabinet gaan zetelen, macht uitoefenen.

Vooraf daarom koos de liberale basis voor De Croo. Wat drie voorgaande verkiezingen niet vermochten, werd geforceerd door enerzijds het lot, en anderzijds de ongeveer 30.000 VLD-leden die verleden weekend voor een interne verkiezing ter stembus trokken: een ware hervervorming van het politieke landschap, zij het dan niet in de zin die Verhofstadt en zijn voorloper/overlopende adepten twee jaar terug gedroomd hadden. Het lot zorgde in Frans-talig België dit weekend ook voor een politieke aardschok, door de hersenbloeding die PRL-voorzitter Jean Gol velde.

Met De Croo aan het hoofd wordt de VLD immers opnieuw een gewone liberale partij. Dit heeft grote gevolgen voor de andere partijen, en voor de manier waarop onze parlementaire democratie functioneert. Een kleinere

partij als de VU kan van de VLD-wissel bvb. gebruik maken om te trachten de fakkel van de politieke vernieuwing terug over te nemen.

De verkiezing van De Croo heeft voor de VU nog een zeer specifiek gevolg: de Vlaamse Vrije Democraten, zoals de ondertitel van de Volksunie nog steeds luidt, kunnen in de verkiezing van De Croo een argument vinden dat hun bestaansreden, die de jongste jaren o.m. door het overlopen van enkele belangrijke figuren fel ter discussie stond, verder bevestigt. VU-ers die ten tijde van de VLD-stichting diep in hun hart even getwijfeld hebben aan de overlevingskansen van het democratisch Vlaamsnationalisme, slaakten vorig weekend, toen de overwinning van De Croo bekend werd, een zucht van opluchting. Want De Croo is niet alleen een vrijzinnige traditionele liberaal, hij is ook een verstokte unitarist, een verdoken frankofoon en een politikus van de oude stempel die zweert bij zuilen, dienstbetoon en politieke benoemingen. Kortom, hij is de meest geliefde tegenstrever van de Vlaamsnationalist.

Dit maakt het een beetje begrijpelijk dat er in de VU-top maandag wat meewarige commentaar te beluisteren viel aan het adres van de naar de VLD overgestapte VU-ers. Verder bleven twee gebeurtenissen op het Barrikadenplein niet be-

paald onopgemerkt: de 30% verschil waarmee ex-VU'er Hans Bracquent in de race om het voorzitterschap van het Leuven arrondissementbestuur in het zand moest bijten tegen de nationaal ondervoorzitter van het Liberaal Verbond van Zelfstandigen, en de onmiddellijke vervanging van ex-VU-werknemer Bart Somers als VLD-woordvoerder, de eerste bestuursdaad van De Croo. VU-fractieleider in de Vlaamse Raad, Paul Van Grembergen, kondigde in een reactie op de VLD-verkiezingen maandag zowat een algemene amnestie af voor de gewezen VU-kiezers "die geloofden in de stukgebroken droom van Verhofstadt" (zie ook *Doordeweeks*).

Wie ook blij zal zijn met de overwinning van De Croo, is CVP-voorzitter Van Hecke. De CVP zit nu weer in een zetel bij eventuele regeringsonderhandelingen. De grootste Vlaamse partij kan voor de regeringsvorming voortaan haar partner weer kiezen. Daarom roepen we de CVP uit als winnaar van de verkiezingen voor het VLD-voorzitterschap. En de SP verliest omdat ze opnieuw makkelijk te vervangen is. In Leuven mag een partijvoorzitter sedert vorig weekend een telefoontje uit Vilvoorde vrezan dat als volgt begint: "Luistert eens hier, Louis, Herman doet het voor niks."

(pdj)

MONT DUCAL, EEN BIOGRAFIE UIT DE WETSTRAAT DE RIDDER MET EEN LAKEN

De "vooralsnog onpubliceerbare roman" over de Wetstraat, waaruit *Hugo De Ridder in Om-trent Wilfried Martens* (Lannoo, 1991) al *De Spiegelscène* lichtte, werd nu toch gepubliceerd: *Mont Ducal, een biografie uit de Wetstraat*. Het is maar de vraag of dit boek van de gewezen verslaggever van *De Standaard* niet beter ongepubliceerd gebleven was.

De Ridder maakte na zijn journalistieke carrière naam als schrijver van een speciaal genre non-fictieboeken: actuele politieke keukengeschiedenis van, in hoofdzaak, de CVP. Puttend uit zijn ervaringen als politiek redacteur bij een toonaangevende krant, bogend op zijn persoonlijke vrienden- en kennissenkring van hooggeplaatste CVP-ers, en post factum de hoofdrolspelers van bepaalde politieke scharniermomenten interviewend, slaagde hij erin de politieke geschiedenis van de jongste vijftien jaar voor een ruim publiek te verhelderen, soms ontmaskeren, in boeken als *De keien van de Wetstraat*, *Sire, geef me honderd dagen*, of *De strijd om de zestien*.

Door de jaren heen verzamelde De Ridder, een beetje zoals de fictieve premier Offermans van Mont Ducal, een rijkgevulde

Hugo De Ridder's nieuwste boek is niet bepaald een klapper geworden. Bij momenten op het genante af.

fichenbak over de kleine kantjes (bedgeheimen, intriges, kleine corruptie, ...) van de groten van Vlaanderen voorlopig grootste partij. Té onluisterend om in een nieuw non-fictieboek te gieten, té interessant om zomaar in de snippermachine te werpen, vond De Ridder blijkbaar. Dus schreef hij maar de "biografie" over Mont Ducal waarin hij al kwijt kon wat hij in zijn andere boeken misplaatst of te explosief vond.

WAARSCHUWING

"Alles wat in Mont Ducal beschreven staat is gebeurd, maar in een andere kontekst, op een andere plaats, met andere personen." De waarschuwing waarmee De Ridder de biografie begint, vormt tegelijk een toezegging: hetgeen volgt is, hoe onwaarschijnlijk het soms zal klinken, toch écht gebeurd. Een betere aansporing om in Mont Ducal de juiste namen, plaatsen en data te gaan zoeken, kon de auteur met zijn "waarschuwing" niet geven.

Kort samengevat beschrijft Mont Ducal de ontboezeningen van *Frans Verrees*, de trouwe kabinetschef van premier Offermans, en *Monica Dewitte*, zijn medewerkster-maitresse, over hun beider baas. Het duo is door een uitgever samengebracht in een hotel in Spa, met de opdracht uren met elkaar te praten in een cassette-recorder. De kabinetschef en de maitresse hebben zich goed voorbereid, en brachten bovendien allerlei persoonlijke getuigenissen als brieven en dagboeken mee.

We lezen mee hoe de Offermans-boys aan hun politieke klim beginnen, hoe ze daarvoor intrigeren, op welke wijze vrouwen en het toeval de carrière

beïnvloeden, welke tegenstand er komt, hoe de macht hen verandert en niet verandert. Mont Ducal, een kasteel in Waals-Brabant dat Offermans als Landbouwminister onder de hoede van Dewitte laat opknappen, speelt in het verhaal een centrale rol. Daar verzamelt Offermans z'n oude vrienden, bepaalt hij het beleid, bereidt hij de verkiezingen voor, gaat hij verder met intrigeren en overspel plegen. De maitresse legt uit hoe zij er Offermans, "van het snelle type", "geduldig de subtielere techniek" bijbracht. De trouwe kabinetschef herinnert zich hoe de scoutsvriend Bert er voor het laatst konden overhalen om solo "O Heer, d'avond is neergekomen" te zingen.

MISLUKKING

De Offermans uit Mont Ducal vertoont kenmerken van alle kristendemokratische premiers (Tindemans, Martens, Eyskens, Dehaene) die de voorbije jaren de revue passerden. Maar o.m. door het aangehaalde letterlijke citaat uit een vorig non-fictieboek, lijkt Hugo De Ridder vooral Wilfried Martens met de vinger te wijzen. Al zal het feit dat dit huidig CVP-europarlementslid het langst de Zestien bewoonde hieraan ook niet

vreemd zijn.

Mont Ducal is in de meeste opzichten een mislukking. Het concept van de trouwe gezelschapster die uit de biecht klappen overtuigt niet. Maitresse Dewitte komt niet erg geloofwaardig over als ze intieme details uit haar dagboek voorleest aan kabinetschef Verhees, omdat ze "het toch eens aan iemand (moet) kunnen zeggen." Maar wanneer verder blijkt dat dit dagboek hele passages bevat uit een toespraak van de eerste minister die een door Landbouwminister Offermans veroorzaakte plooi tracht glad te strijken, gaat ze helemaal de mist in.

Op een onnatuurlijke wijze blijft in dit boek ook het politieke strijdpunt op de achtergrond. Het politieke bedrijf wordt beschreven vanuit één invalshoek: op jacht naar de macht. Het daardoor van de bladzijden druipende machiavellisme en cynisme, kenmerkend voor de machtjacht, geven een weinig vleidend beeld van de genoemde kristendemokratische premiers.

Een inhoudelijke discussie over de politieke agendapunten die het voorbije decennium beheersten is in Mont Ducal van ondergeschikt belang. En wanneer er al politieke thema's aan de orde komen, zijn het de stokpaardjes van de auteur zelf die hij door Verhees laat berijden, zoals een veroordeling van de "kommunautaire spanningen", en de "grotendeels onuitvoerbare splitsing van de sociale zekerheid".

BEDSCENE

Tenslotte schrijnt het uitgangspunt van een dialoog tussen Verhees en Dewitte op de wat verheven stijl van De Ridder ("Later in zijn armen heb ik het onzegbare overgebracht"). Overigens werkt diens stijl in de liefdesbrieven ("Je beroering ontlokt ontroering") en passages over de "intieme kontakten" ("De verzorging en de snit van mijn oksel- en pubishaar waren even belangrijk als die van mijn hoofdhaar") danig op de lachspieren.

Mont Ducal doet ons nog het meest denken aan die overbodige bedscènes in Amerikaanse feuilletons, waarin geliefden onder de lakens liggen uit te rusten van een spetterende vrijpartij. Maar wanneer de vrouw (steeds de vrouw!) de sponde verlaat, en de volle aandacht van de camera krijgt, neemt ze het laken mee. En laat de kijker op zijn honger. De Ridder probeert nu al in enkele boeken na te gaan "what makes Sammy run?", welke drijfveren de politikus leiden. Na het genante Mont Ducal rijst de vraag: what makes De Ridder run?

Peter Dejaegher

R.Asmus

Mont Ducal. Een biografie uit de Wetstraat. Uitg. Lannoo, Tielt, 1995, 240 blz, 695 fr.

DE CROO-MAGNON

De zusters die aan het hoofd stonden van het gekende pensionaat van Michelbeke wisten wat ze deden toen zij voor de uniformen van hun leerlingen niet het traditionele blauw kozen, maar bruin. Een wat rare kleurencombinatie met *Stella Matituna*, de naam van hun school, Morgenster.

Michelbeke is van oudsher de thuis van de liberale familie van Herman De Croo. En het maagdelijk Maria-blauw zou te veel eer zijn geweest voor de blauwen. Vandaar.

Nochtans liep Herman De Croo katholiek school, in Saint Stanislas te Bergen. Een paar jaar geleden was hij de centrale figuur in het RTBF-programma *Les copains d'abord*, de Franstalige versie van Klasgenoten. De Croo kwam daaruit als de perfecte klassieke humanioraleerling. Primus in alles. Van algèbre tot gymnastique, zelfs het orgel van de schoolkapel bespeelde hij als een meester. Maar een beetje goed Nederlands had hij er niet geleerd, ook niet aan de ULB waar hij Rechten studeerde. En vandaar naar de VS om nog bij te leren en om les te geven. Een intelligent man, voorwaar.

Daarom staat boven dit stukje de titel *De Croo-Magnon*. Want wie denkt dat hij spottend is bedoeld heeft het mis. De skeletten die midden vorige eeuw in het zuidelijk stukje van de Périgord werden gevonden zijn afkomstig van een bijzonder ras, de Croo-Magnon-mens.

Het moet dat De Croo daar een afstammeling van is. Geleerden weten te vertellen dat dit soortement *Homo sapiens* een dolichocephaal hoofd droeg. Langschedelig dus, dat wil zeggen van het schran-

dere type, met veel ruimte voor hersens. En een gedrongen, ietwat forse lichaamsbouw. Taai dus, wat wil zeggen tegen veel bestand. Een handige paardrijder ook. Kortom een echte De Croo.

Ze zijn bovendien schaars geworden de Croo-Magnons, ze komen nog sporadisch voor bij ietwat geïsoleerd levende bevolkingsgroepen in landelijke streken. Of daarmee het bucolische Michelbeke en de omliggende landerijen wordt bedoeld vertelt de encyclopedie er niet bij.

Herman De Croo is geliefd in zijn omgeving, ondertussen ook door de zusters en hun bruine leerlingen. Hij zet de traditie verder van de weliswaar boven de

ACH ZO!

goegemeente levende aristokraat, maar is niet te beroerd om bij tijd en wijle van zijn paard te stappen en zich onder de mensen te begeven. En om, als het past, ze ook in tscoon Vlaams aan te spreken. Eigenlijk doet De Croo een beetje aan de romanfiguren van Herman Teirlinck denken, van wie de voorvaderlijke wieg in het naburige Zegelsem stond.

De modernist Teirlinck vond er plezier in mensen te portretteren die op de rand van vorige en van deze eeuw leefden. In Michelbeke, waar de tijd altijd al een beetje trager liep dan elders, kom je nog zo'n figuur tegen. Meneer Herman De Croo. Archaisch, maar met verve. Bel-

gicist, thuis in loges, copain van koning en van prinses, goedlachs. Een niet te ver-smaden ministerieel palmares, diploma's uit en beurzen voor Chicago, Londen, Kongo en Fulbright. Verslaggever op internationale conferenties in Ottawa, Ankara, enz... Een onvoorwaardelijke vriend van Moboetoe. Kortom een ware wereldburger.

Is het dan zo erg dat je je eigen taal maar zo en zo kent? Waar het moet, en het moet vaak, spreekt Herman perfect Frans of Engels. En in Michelbeke verstaat iedereen hem, ook de madam waar hij elke morgen zijn kranten haalt of in 't café waar hij al eens op een Roman trakteert.

En voor het eindeloos sociaal dienstbetoon dat De Croo er op nahoudt is ook al geen korrekt taalgebruik nodig.

Een keer werd het Herman warm onder de voeten toen hij het klaarspeelde om in zijn legendarische Goede Vrijdagbenoemingen om het even wie, als het maar blauw was en van zijn kiessarrondissement, te benoemen of te bevorderen. Bij wijze van spreken werd de postbode van vandaag op morgen directeur-generaal. Die keer ging het sociaal-bewustzijn van de man uit Michelbeke een ietsje te ver.

Maar vandaag staat hij er weer, als de nieuwe voorzitter van de PVV, pardon VLD. In één stemromde heeft De Croo skoon skip gemaakt met al zijn concurrenten. Eigenlijk heeft hij ze, als een waardige Croo-Magnon, afgeslacht en hun vel in zijn frigo gestoken.

FEDERALE MINISTERS ONEENS

DISKUSSIE OVER METYLBROMIDE-VERBOD

In de pers verschenen echo's over een discussie onder federale ministers i.v.m. een mogelijk verbod van bodemontsmetting door metylbromide. Zo redetwist landbouwminister Karel Pinxten (CVP) met staatssecretaris voor Leefmilieu Jan Peeters (SP) over het gebruik van metylbromide in de tuinbouw onder glas. Methylbromide is een grondontsmettend middel maar tast de ozonlaag aan. Leefmilieu wil ten laatste tegen het jaar 2010 het gebruik ervan volledig verbieden. Pinxten daarentegen wil het tegen het jaar 2001 geleidelijk tot de helft verminderen. De landbouwminister beweert dat metylbromide na vijftien maanden reeds volledig afgebroken is, terwijl de cfr's (de grootste ozonvreters!) vijftig jaar en meer in de atmosfeer schadelijk blijven. Wat dan natuurlijk weer in tegenstrijd is met de grote plannen om de ozon-laag te beschermen.

De verbruiker zal graag één tot twee frank meer betalen voor sla zonder bromiden.

Wij vroegen de mening van Rik Dedapper van het Centrum voor Onderzoek en Voorlichting Biologische Teelmethoden.

NIEUWE WIND

„De modale burger vraagt zich af waarom metylbromide niet binnen het jaar volledig kan verboden worden. Stomen van de bodem is inderdaad hét valabel alternatief, maar dan verhoogt dit de kostprijs voor de glastuinder met 200.000 fr. per hektare, dus meer dan 60% en worden 1500 banen op de tocht gezet. Men heeft de goeemeente reeds jaren met onverantwoorde en uiteenlopende cijfers om de oren geslagen, o.a. in verband met het MAP. Dit is niet ernstig meer.

Methylbromide tast niet enkel de ozonlaag aan, maar is zeer gevaarlijk voor de mensen die ermee moeten werken en uiteindelijk schadelijk voor de gezondheid van de verbruiker. Jaren geleden voerden prof. Van Assche en zijn diensten een uitgebreid onderzoek uit over de gehalten aan residus van broom in de geteelde gewassen. In sla, tot in tweede naateelt, waren er gehalten toe tienmaal het wettelijk toegelaten!

Onze reacties hierop werden toen door de betrokken ministeries hautain weggevoerd. Nu wordt in ons land weer gesjoemeld om de besluiten van het Protokol van Montreal af te zwakken (Deze overeenkomst heeft metylbromide hoog op de

lijst van produkten gezet die de beschermende ozonlaag afbreken, n.v.d.r.). En wij, die dachten dat er een nieuwe wind aan het waaien was inzake bekommernis van onze beleidsmensen voor leven en voor gezondheid. Onze glastuinbouwers zijn bekwaaam en pienter genoeg om door een verantwoorde teelt-

wisseling en andere teelttechnieken deze kleine meeruitgave te neutraliseren. Tenslotte blijven prijzen een kwestie van vraag en aanbod.

De verbruiker zal graag een tot twee fr. meer betalen voor paprika, tomaat, sla, spinazie en veldsla, die minder tot geen bromiden bevat.

Desnoods dan weerom maar de zoveelste toelage van Vadertje Staat. Het gaat dan toch om de gezondheid en het welbehagen van de Gemeenschap van het enige land in Europa waar metylbromide mag gebruikt worden...”

Rik Dedapper

In de loop van de maand november '95 moet de federale regering naar buiten komen met een eensluidend standpunt over het gebruik van metylbromide, een Europese richtlijn verordent dat in al de landen van de EU het gebruik van metylbromide tegen 1998 met 25% moet verminderd zijn.

Een ongewoon verjaardagsgeschenk bij veertig jaar Volksunie

Sinds 21 mei 1995 vertegenwoordigen 124 Vlaamse politici ruim zes miljoen Vlamingen in het eerste rechtstreeks verkozen Vlaamse Parlement. Een historisch feit én een langverwacht moment in de Vlaamse emancipatiestrijd.

Sinds meer dan veertig jaar is de Volksunie de drijvende kracht van het democratisch bewegende Vlaanderen. De installatie van een eigen Vlaams Parlement geeft haar aktie en optreden meteen een ekstra dimensie mee.

Op de drempel van de 21ste eeuw staat Vlaanderen immers voor nieuwe uitdagingen. Voor de Volksunie moet Vlaanderen een vooruitstrevende, democratische, verdraagzame en rechtvaardige samenleving worden. Maar hoe kan dit het best bereikt worden?

Volksunie-voorzitter Bert Anciaux nodigde een aantal Vlaamse opiniemakers uit om de handschoen op te nemen. Zonder blad voor de mond duiden ze de pijnpunten en perspectieven van het Vlaanderen van morgen.

De bundeling van hun standpunten – dromen, hartekreten, nuchtere analyses en polemische beschouwingen – moet het publieke debat over de politieke emancipatie van Vlaanderen een stap vooruit helpen.

Hersens op z'n Vlaams biedt de lezer een kleurrijk pleidooi voor het herdenken van Vlaanderen, op weg naar het jaar 2000.

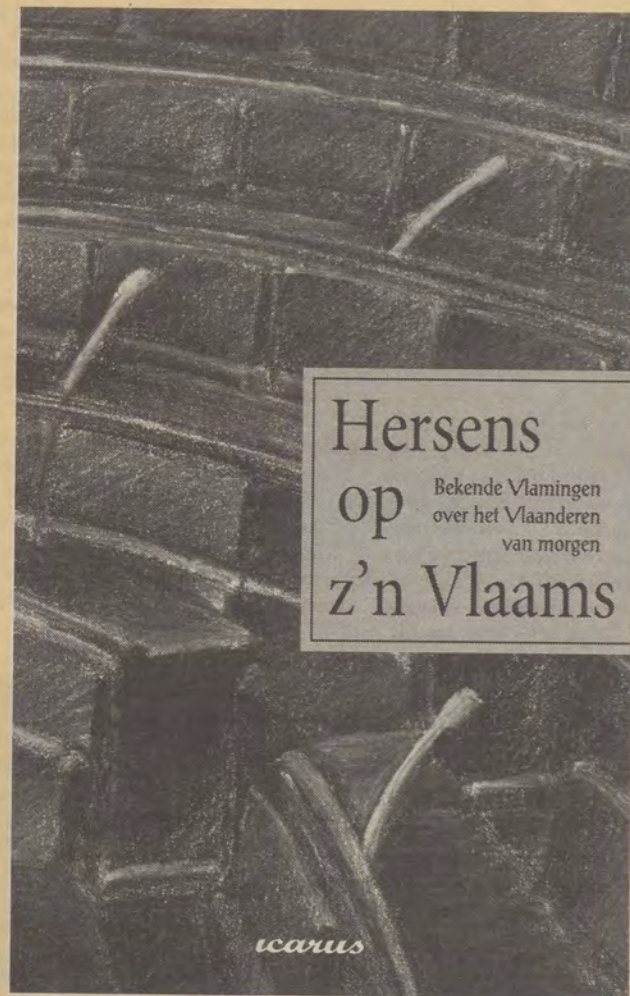
met de medewerking van: Ludo Abicht ★ Edgard Alsteens ★ Sara B. ★ Benno Barnard ★ Raoul Bauer ★ Sarah Bettens ★ Jos. Bouveroux ★ Filip Claus ★ Geertrui Daem ★ Louis Davids ★ Eric Defoort ★ Jef De Loof ★ Johan De Muynck ★ Yves Desmet ★ Patrick De Spiegelaere ★ Stefaan Dewickere ★ Mark Elchardus ★ GAL ★ Mark Grammens ★ Mark Heirman ★ Geert Hoste ★ Ian ★ Roel Jacobs ★ Kartouchke ★ Marec ★ Leo Marynissen ★ Herman-Emiel Mertens ★ Staf Nimmegeers ★ Bart Plouvier ★ Lieven Ral ★ Brigitte Raskin ★ Theo Rombouts ★ Manu Ruys ★ Armand Schreurs ★ Dirk van Babylon ★ Denise Van Dam ★ Lionel Vandenberghe ★ Stefaan van den Breemt ★ Jef Van den Broeck ★ Mieke Van Haegendoren ★ Jan Vanhee ★ Geert van Istendael ★ Bob van Laerhoven ★ Frans van Mechelen ★ Paul Van Steenvoort ★ Aviel Verbruggen ★ Frans-Jos Verdoodt ★ Frans Verleyen ★ Willem Vermandere ★ Etienne Vermeersch ★ Andre Witters

Hersens op z'n Vlaams

uitvoering: paperback – formaat: 12,5 x 20 cm – omvang: 200 blz. – verschijnt: 28 september '95
boekhandelsprijs: 595 fr.

Maar: het boek zou geen verjaardagsgeschenk zijn indien we het onze leden en sympathisanten ook niet aan een echte geschenkprijs zouden aanbieden.

- Tijdens de VU-Familiedag op zondag 1 oktober kan u het boek kopen aan de bijzondere gunstprijs van 400 bfr.
- Kan u er in Antwerpen niet bij zijn, dan kan u het boek vanzelfsprekend ook bestellen op het VU-sekretariaat. U krijgt het boek persoonlijk toegestuurd van zodra wij uw betaling hebben ontvangen. U schrijft 500 bfr. (inklusief verzendingskosten) over op rekeningnummer 435-0271521-01 van VU te 1000 Brussel, met vermelding van "Hersens op z'n Vlaams".
- U kan ook terecht bij de leden van uw afdelingsbestuur. Verkoopprijs: 500 bfr.

Hersens
op Bekende Vlamingen
over het Vlaanderen
van morgen
z'n Vlaams

ALTIJD EEN BEETJE MINDER REIZEN: OP DOOD SPOOR

Niet zonder trots kondigde de NMBS enkele weken geleden aan dat ze in de eerste helft van 1995 een overschot had van 1,1 miljard fr. Voor een onderneming die een dikke 100 miljard schulden heeft, betekent deze 'winst' evenwel niet veel meer dan een druppel op een hete plaat. In dezelfde periode werd voor 7,75 miljard geïnvesteerd in het binnenlands net, voor bijna evenveel in het HST-project. De investeringen in het binnenlands net worden teruggebracht tot een uiterst minimum, die voor de HST maximaal opgevoerd. De binnenlandse treinen vervoeren elke weekdag een kleine 700.000 reizigers (cijfer 1993), de HST vooralsnog geen enkele.

In *Op dood spoor* doet Philippe Janssens, bestuurslid van de Bond van Trein-, Tram- en Busgebruikers (BTTB) het verhaal van een decennium NMBS-beleid, of beter wanbeleid. Wanneer we hem enkele vragen willen stellen, verzoekt hij ons hem later op de dag terug te bellen. Reden: „Ik moet mijn vrouw aan het station gaan halen”. We hebben met een kenner te doen!

De auteur vangt aan bij het groots opgezette IC/IR-plan (1984): minder stoptreinen en kleine stations, meer structuur en snelle treinen. Dat verdwijnen van stations had financiële voordelen: minder stopkosten, minder exploitatiekosten. De letterlijk ontspoorde reizigers konden gebruik maken van lijnbussen die hen op tijd zouden afzetten bij één van de 69 InterCity-stations of één van de kleinere InterRegio's. Het nieuwe systeem zou bij aanvang weliswaar enige aanpassing van de reizigers vergen, maar daarna zou hun aantal met 9% toenemen. Alles in voorwaardelijke wijs, maar in één woord: geniaal!

Kort na de start van het plan vermindert, zoals zeer juist voorspeld, het reizigersaantal met 6,3%. Vier jaar later hebben al 10% van de treingebroekers er de brui aan gegeven en nog eens 5 jaar later is dat percentage al opgelopen tot 14%. Alles in stellende wijs en in één woord: desastreus!

MARKTONDERZOEK?

Waar had de NMBS het cijfer van 9% stijging dan gehaald? Er was toch wel een grondig marktonderzoek gedaan? Nee dus. Daarover geïnterpelleerd antwoordde toenmalig verkeersminister Herman De Croo: „De NMBS beschikt niet over het nodige personeel(!), noch over voldoende tijd om een systematisch marktonderzoek tot een goed einde te brengen voor elke lijn, elk station, elke stopplaats. Het schrappen van lijnen en stopplaatsen is het resultaat van een jarenlange ervaring, die duidelijk maakt dat potentiële klanten nooit reële klanten werden.” Dat ook die reële klanten wel eens zouden kunnen afhaken, was blijkbaar bij niemand opgekomen.

Bij de sluiting van de stations kwam heel wat natte vingerwerk kijken. Als die al niet gebaseerd was op omstreden telcijfers, dan deed de NMBS er veel aan om het aantal gebruikers van een stopplaats gevoelig te doen dalen.

De telcijfers worden bekomen door visuele(!) tellingen van het aantal opstappende reizigers, telkens een volle week in oktober. Zij vormen de basis voor het al dan niet sluiten van een station. Opstapplaatsen die geen 200 reizigers halen zijn tot sluiting gedoemd. In de cijfers wordt geen rekening gehouden met inwonersaantallen, economische aspecten... Indien we van de ridikule veronderstelling uitgaan dat tijdens de week van de tellingen niemand de trein neemt in Antwerpen Centraal dan zou het station gesloten kunnen worden. Even ridikuu!

Zijn de cijfers te hoog om zonder meer over te kunnen gaan tot een sluiting, dan moeten ze naar omlaag gehaald worden. Daartoe schafte men de treinen tijdens de spitsuren af, verminderde men de frekwentie, sluitte men het stationsgebouw, ... En inderdaad: enkele maanden later zijn er gegarandeerd te weinig reizigers om het voortbestaan van een stopplaats te waarborgen.

De trein is altijd een beetje reizen, voor veel forenzen is het vooral 'lang' reizen.

De NMBS zou niet meer bereid zijn te investeren in minder belangrijke spoorlijnen. Door het ontbreken van onderhoud en het beperken van de snelheid zal de reiziger afhaken en kunnen de lijnen afgeschaft worden.

TRUKENDOOS

Janssens geeft in zijn boek een opsomming van zowat alle 'truuks' die de NMBS heeft gebruikt om toch maar te kunnen sluiten, en bijgevolg te besparen. Zijn werkje leest als een HST (met hier en daar een stopplaats) en aan de grote

trends die eruit gehaald kunnen worden zal wel niemand twijfelen: als de beleidsmensen het ingeslagen spoor blijven volgen dan zijn er binnen afzienbare tijd geen problemen meer met het spoor. In de leegstaande wagons huizen dan hele muiszenkolonies, over de verroeste sporen zullen distels groeien. Elk plan dat door de jaren heen gelanceerd is, kende maar één resultaat: de daling van de reizigersaantallen.

In *Op dood spoor* wordt, naast anderen, het voorbeeld aangehaald van het station van Liedekerke, een dorp met 11.547 inwoners. Janssens vindt het 'hallucinant' dat dit station als 'interstedelijk' geboekstaafd staat en dat van Turnhout (34.792 inwoners) niet. Hij vergeet er (beleefdheidshalve?) bij te vertellen dat de Liedekerkenaren 'burgemeester' moeten zeggen tegen Etienne Schouppe, de grote baas bij de NMBS.

Philippe Janssens: „Het is inderdaad zo dat het station van Liedekerke wekelijks 10.000 instappende reizigers telt. Drie kwart daarvan stapt echter op tussen 6 en 8 uur 's morgens. Het lijkt mij dan ook vrij zinloos om tijdens elk van de daluren 4 treinen te laten stoppen. Turnhout moet het doen met 4 P(iekuur)-treinen per dag en haalt wekelijks toch nog een kleine 7.000 reizigers. Mits een kleine inspanning moet het mogelijk zijn om de 10.000 te halen.”

NOODZAKELIJK?

„Waarom zijn er vandaag nog spoorwegen nodig?”, is de finale vraag die de auteur durft stellen. Zijn antwoord erop luidt: „NMBS en overheid weten zelf niet goed meer waarom. Teverwerkstelling? Industriële politiek? Sociale bekommernis? Winst maken? Mobiliteit? Allemaal doelstellingen die ook buiten het spoor om mogelijk zijn, en voor véél minder geld. (sic) De

essentie van het spoor ligt niet zozeer in zijn kosten en baten, maar in zijn eigenschappen: veilig, snel, betrouwbaar, stipt, comfortabel, milieuvriendelijk, zuinig met energie, ideaal voor massavervoer. Let wel: enkel en alleen indien het optimaal uitgebouwd is en op een verantwoorde manier wordt benut. Wat nog niet betekent dat al die kwaliteiten overal en op elk ogenblik tegelijk aanwezig moeten zijn.”

■ U doet een aantal beleidsaanbevelingen in uw boek. Kunnen deze succes garanderen?

P. Janssens: „Uit een aantal voorbeelden blijkt dat reizigers kunnen worden teruggewonnen, ja zelfs bijgewonnen. Dat is o.a. het geval voor Poperinge, Turnhout en enkele stations op de lijn Gent-De Panne. Waar de dienst verbetert komen meer mensen. Er zijn natuurlijk limieten en het zal moeilijk zijn om alle reizigers die nu in de wagen zitten terug op de trein te krijgen.

Het heeft geen zin om in minder dicht bevolkte gebieden zoals de Ardennen elk half uur een trein te laten sporen, maar op de lijn Hasselt-Mol slechts om de twee uur een stel inzetten is ook wel erg weinig. Op die manier kan je geen reizigers aantrekken. De dienstregeling zal op veel plaatsen aangepast moeten worden aan de reële behoeften van de mensen. Voor die lijn specifiek kan ik nog vermelden dat het materieel sterk verouderd is. Koude en natte wagons in de winter, snikbete in de zomer, hoge onderhoudskosten... Voorts moeten de diensten van De Lijn geïntegreerd worden in die van het spoor. Aansluitingen moeten verzekerd kunnen worden. Dat was de oorspronkelijke bedoeling, maar ze is verre van geslaagd.”

■ De aanschaf van nieuw materieel kost nochtans ook geld en dat terwijl er besparingen moeten doorgevoerd worden...

P. Janssens: „Dat klopt, maar er

dient wel een strikt onderscheid gemaakt te worden tussen investerings- en exploitatiekosten. De investeringen in nieuw materieel zullen op termijn een forse besparing betekenen in exploitatie.

Je hoort mij ook niet zonder meer zeggen dat besparingen uitgesloten moeten zijn. De NMBS moet wel kijken waarop ze bespaart en niet blindelings de dienstverlening voor de reiziger aanpakken. De maatschappij zit ook nog in de immobilisatie- en HST-projeekt lopen. Ik haal hierbij het voorbeeld aan van de Eurostar (Cbunnel) die op 10 maanden tijd een verlies leed van 1 miljard fr.

BELEIDSINSTRUMENT

U heeft het in uw boek geregeld over de besparingen, maar geeft daarbij weinig financiële gegevens. Het is dan ook erg moeilijk om een meer genuanceerd beeld te krijgen van winsten en verliezen.

P. Janssens: „Ik heb doelbewust vermeden om teveel cijfers te geven. In de eerste plaats omdat het boek leesbaar moet blijven en in de tweede plaats omdat ik niet over de informatie beschik. Ik vraag me trouwens af of er iemand is, buiten de top van de NMBS, die daar wel een klare kijk op heeft. De cijfers die je in kranten en weekbladen leest verschillen sterk van elkaar. Het debat mag ook niet uitsluitend gevoerd worden rond winst en verlies. Het treinverkeer is niet alleen iets wat veel geld kost, maar is ook een belangrijke dienst aan de gemeenschap. Het bestaan van de brandweer trekt men toch ook niet in vraag.

Het spoorbeleid moet kaderen binnen een globaal vervoersbeleid. Het spoor is een beleidsinstrument waarmee vervoersproblemen, zoals files op de autowegen, mee kunnen worden aangepakt. De aanleg van nieuwe autowegen is zo goed als onbespreekbaar, alleen al maar omwille van de dichte bebouwing. Misschien kan er dan meer geld worden vrijgemaakt voor het spoor. Het spreekt voor zich dat dat ook een mentaliteitswijziging van de autogebruiker vraagt. Met een betere dienstverlening van de NMBS moet dat kunnen.

Is een ticket niet te goedkoop? Wie een beetje zijn weg zoekt tussen voordeel- en abonnementstarieven kruipt toch niet meer achter het stuur van zijn wagen...

P. Janssens: „Voor wie alleen reist, is de trein zeker de goedkoopste oplossing. Teveel autobestuurders vergelijken de kostprijs van de trein alleen met het brandstofverbruik van hun wagen en dat is verkeerd. Ook de kosten van aanschaf, verzekering, onderhoud, ... moeten meegerekend worden. Het klopt ook dat de tickets in bv. Groot-Brittannië en Frankrijk respectievelijk 2 tot 1,5 keer duurder zijn, maar de dienstverlening is daar evenredig.

Je mag de trein ook niet enkel taxeren op de prijs van een ticket: ook de snelheid en het comfort spelen een grote rol. De auto biedt mensen veel meer comfort: autobestuurders zijn zeker van een zitplaats, ze hebben geen problemen met aansluitingen, en ook al staan ze in de file, ze komen altijd 'op tijd'. Op dit moment is de trein voor hun geen waardig alternatief, maar dat kan het worden.

De NMBS vervoert dagelijks rond de 700.000 reizigers: dat is toch immens veel. Waarom dan klagen als er enkele duizenden afvallen omdat hun stationnetje gesloten wordt?

Bij veel kleine stationnetjes komen treinen langs. Stoppen mogen ze niet. De reiziger blijft in de kou staan.

P. Janssens: „Van die 700.000 mensen worden er ook veel dubbel geteld. Gezien men enkel de instappenden op elk station telt, worden de overstappers twee keer in de cijfers opgenomen. Daarenboven neemt de mobiliteit toe, maar neemt het aandeel van de treinreizigers binnen het geheel af. Dat is met name het geval voor de kleinere steden.

De HST trekt 164 miljard

fr. naar zich toe. Verantwoord of niet?

P. Janssens: „De HST zal ongeveer 5% van de reizigers gaan vervoeren. Zoveel geld voor zo weinig mensen, die dan nog vaak op doorreis zijn, dat roept toch minstens vragen op...”

BRANDEND AKTUEEL

De uitgevers konden het moment van voorstelling niet beter

gekozen hebben: federaal begrotingsminister Herman Van Rompuy had juist laten weten dat de 100 miljard schuld van de NMBS 'drastische maatregelen' vergt. Als zoiets gezegd wordt, kunnen bestaande ideeën meestal niet geheim gehouden worden. Afgelopen donderdag kopte De Morgen dan ook: NMBS plant stille dood binnenlands net. Het bericht bevestigt wat Janssens al schreef.

De NMBS zou in de komende jaren alleen nog geld willen steken in 6 (zes) lijnen, waarover ook internationale en HS-treinen zullen sporen, en in een klein dozijn intercity-lijnen. Limburg en Luxemburg zien geen enkele van de 6 als 'zeer belangrijk' omschreven lijnen over hun grondgebied lopen.

Alle andere lijnen (de C en D-lijnen ofwel komplementaire en zwakke) hoeven niet meer te rekenen op investeringen. Op de zwakke lijnen wordt de richtsnelheid 40 (veertig) km/u. Maak zelf even de vergelijking met het werelduurrekord van de Zwitserse wielrenner Tony Rominger...

In een interview met de Aktueel-redactie liet NMBS-direkteur Martens inmiddels verstaan dat besparingen o.w.v. de begroting '95 niet ten koste zouden gaan van het binnenlandse net. Tegelijkertijd deelde hij mee dat het wél moeilijk zou zijn om de bestaande lijnen op een voldoende wijze te onderhouden. De NMBS zou 10 miljard nodig hebben voor nieuwe investeringen en minstens evenveel voor het onderhoud van het net. Geld voor de HST verwacht hij van de federale overheid en van de Europese Unie.

In de komende jaren zou ook het personeelsbestand van de NMBS met enkele duizenden eenheden worden teruggeschroefd. Het zou daarbij draaien om natuurlijke afvloeiingen en niet om gedwongen ontslagen. Martens antwoordde niet op de vraag of het er inderdaad 10.000 werden, zoals het ACOD aan De Morgen liet weten.

Inmiddels raakte ook bekend dat de BOB de voltallige Raad

EEN TREINLADING VRAGEN BUITENSPORIGHEDEN EN SCHANDALEN

De VU-parlementairen Bert Anciaux (Senaat) en Hugo Olaerts (Kamer) volgen de ontwikkelingen rond de NMBS van nabij. Dat levert geregeld interpellaties tot de bevoegde ministers over diverse scheeftrekkingen binnen de spoorwegmaatschappij.

Senator Anciaux stelt zich vragen rond het gebruik van Engelstalige termen voor voordeelformules zoals de veel gebruikte Go Pass voor jongeren en de Golden Railpass. „Het is toch evengoed mogelijk om de benamingen van deze in te passen, uit respect voor de eigen taal en cultuur van de gemeenschappen in ons land, respectievelijk in het Nederlands, het Frans of het Duits mee af te drukken.”

Voorts stelt de VU-senator zich vragen rond het promotioneel beleid van de NMBS, een "sleutelinstrument tot beheersing van het mobiliteitsprobleem". Hij verwees daarbij specifiek naar de wan toestanden die zich geregeld voordoen bij de reservaties voor buitenlandse (vakantie)treinen. „Zo worden soms reservaties voor ligplaatsen die reeds 4,5 maand op voorhand werden geboekt, plots geannuleerd en dit slechts 2 à 3 weken voor de

afreidatum. Deze annulaties worden bovendien meegedeeld door slechts het reservatiebericht terug te sturen met de stempel "volgeboekt/complet" erop." Anciaux stelt eveneens vast dat reizigers die hun reis niet rechtstreeks via de NMBS boeken, maar eerst betalen voor een reisagentschap, wel probleemloos kunnen vertrekken. „Hebben zij voorrang op de gewone gebruiker?"

In de Kamer vroeg Hugo Olaerts voor een aanpassing van het Beheerskontraat en een meer doorzichtige NMBS-structuur. De Genkenaar sprak in dat verband over de "Nationale Maatschappij van Buitensporigheden en Schandalen". „De audit, de huiszoekingen, de filialisering, de HST-baasjes-over of andere gezelschapsbezigheden, de grote verliezen zonder maatschappelijk belang, de onvoldoende dienstverlening, de tekorten in de maatschappelijke opdracht, ... hebben ervoor gezorgd dat de NMBS onterecht of terecht in een kwaad daglicht staat." Olaerts kan zich evenmin verzoenen met de besparingen op het binnenlands net ten voordele van de geldverslindende HST.

Beide parlementairen eisen van de minister volledige antwoorden op hun vragen.

van Bestuur van de NMBS ondervraagd heeft over de omstrede "sale & rent back-operaties". Ter herinnering: de NMBS verkocht haar eigen rollend materieel om het daarna terug te huren. Die methode van werken levert op korte termijn een aanzienlijke kostenvermindering op en zou ook de NMBS-bonzen een niet onaardig bedrag aan commissielonen hebben opgeleverd. In juni l.l. werd gewag gemaakt van een bedrag rond de 30 miljoen fr., geld dat naar rekeningen in Ierland en Monaco werd versast. Of het onderzoek op een A dan wel een D-spoor vordert konden we niet vernemen.

Geert Vranken

Op dood spoor. De NMBS en het reizigersleed, Philippe Janssens, Uitg. EPO - Berchem, 1995, 232 blz., 650 fr.

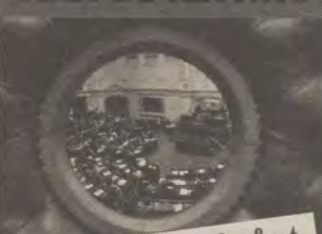
Deze week in

De VLD kiest voor de liberale lijn

Knack

Wat wil de regering met het parlement?

DE KAMER AAN DE KETTING

De politiek van de doofpot

Moeten voortaan parlementsliden en ministers de lippen verzegelen over heikele kwesties? En mag de pers daarover het publiek dan niet informeren? De analyse van het omstreden wetsontwerp over de ministriële verantwoordelijkheid, deze week in Knack

De stemming bij de VLD

In de strijd om het voorzitterschap van de VLD behaalde Herman De Croo bijna de helft van de stemmen. De VLD-leden benutten deze verkiezing om een signaal te geven aan de vernieuwers. Een achtergrondverhaal, deze week in Knack.

Vaya Con Dios

Wereldwijd verkocht ze al vijf miljoen cd's. Vandaag is er een nieuwe. Dani Klein over "Roots & Wings" van Vaya Con Dios. Een gesprek, deze week in Weekend Knack.

En verder:

Serie: kansarmoede in Vlaanderen - Informatica: gesprek met Bill Gates - Transport: het kapseizen van RMT - Geneeskunde: dood door dieet - Cultuur: de diefte van het Lam Gods - Ruimtevaart: de rampvlucht van Apollo 13 - Wereld: een bericht uit Somalië - Sport: de Ryder Cup.

Knack

+ WEEKEND KNACK + TELE KNACK + TALENT
ELKE WOENSDAG TE KOOP

ADVERTENTIE

VU-VROUWEN OP WERELDKONFERENTIE KIJK NAAR DE WERELD DOOR VROUWENOGEN

Naast de Vierde Wereldkonferentie voor de Vrouw in Peking vond er als schaduwkonferentie een Forum van Niet-Goevernementele Organisaties plaats. De Chinezen, die bang waren voor problemen met de NGO's hebben het forum verbannen naar Huairou, 53 kilometer van de conferentie in Peking. Op dit Forum waren ook Volksunie en FVV vertegenwoordigd door Anita Purnal en Nora Tommelein.

Entoesiaste vrouwen laten zich niet tegenhouden door de regen en de moedigsten onder hen staan zelfs met spandoeken te zwaaien om duidelijk te maken waar ze voor of (meestal) tegen zijn. Om de twee uur kan je kiezen tussen zowat 140 workshops in diverse lokaties: van tentjes tot klassen en zelfs heuse zalen.

GEWELD

De comfortabele zaal doet mij resoluut kiezen voor de workshop „Hindernissen die Vrede en Veiligheid in de weg staan”. Waar men niet gelooft in militaire oplossingen voor menselijke problemen. Integendeel, militairen brengen ongezonde en gevaarlijke dingen bij de burgers. Enkele Cambodjaanse vrouwen op krukken staan er als levend bewijs. Vesna Kesic uit Kroatië weet dat 80% van de slachtoffers in voormalig Joegoslavië burgers waren. Velen van hen zijn vrouwen, verkracht als oorlogsbuit.

Zo komen we vanzelf bij een van de belangrijke thema's die op het Forum aangeklaagd wer-

Op de Vrouwenkonferentie in Peking en de alternatieve Forumkonferentie in Huairou viel heel wat te beleven. Vooral op het Forum, waar de NGO's bijeen waren, werd gemanifesteerd naar hartelust. Deze lesbische vrouwen slaagden erin ook de officiële VN-konferentie te verstoren.

den: „Geweld tegen vrouwen”. Schrijnend is het wanneer jonge vrouwen, kinderen soms nog, getuigen over de afschuwelijke dingen die ze hebben moeten meemaken. Op weg naar school ontvoerd door een bende onduidelijke strijders. Angstig in een kamp opgesloten, door andere meisjes voorzichtig ingelicht worden over wat gaat gebeuren. De hele dag bezig om aan het onontkoombare te ontkomen. Om niet „uitgekozen” te worden. Of het meisje uit Zimbabwe dat door de eigen vader elke nacht werd misbruikt,

maar wanneer het uiteindelijk kan ontsnappen teruggehaald wordt onder het voorwendsel dat het weg liep om niet naar school te moeten gaan. Deze verhalen staan niet alleen. De volksmond zegt er immers dat sex met jonge kinderen behoedt tegen AIDS...

Het is hartverwarmend om te zien hoe vastbesloten en met welke inzet vele vrouwen werken om die problemen aan te klagen en er daadwerkelijk iets aan te doen. Het verstevigt onze overtuiging van het nut van die vrouwenprojecten.

Na enkele dagen volgen van diverse workshops is mij vooral opgevallen dat om het even over welk probleem het gaat er telkens een indringende oproep is tot scholing en ontwikkeling van het meisje en de vrouw. Hoe beter geschoold de vrouw is, hoe minder afhankelijk, hoe beter ze kan opkomen voor zichzelf, zich weren en gemakkelijker hulp zoeken en vinden.

Ieder op zijn terrein is ervan overtuigd dat de wereld bekeken door de ogen van de vrouw een betere wereld geeft.

IN DE MARGE

Na 30 uur onderweg doet het deugd een gespreid bedje te vinden. Toch nog wakker genoeg om tevreden vast te stellen dat alles er proper (zelfs splinternieuw) bij ligt. Dat het harde bed blauwe plekken veroorzaakt weten we nog niet. Zes hoog zonder lift dat moet goed zijn voor de konditie. Enkel een kniesoor let op het gat in het plafond voor de deur op de gang. Ik weet zeker dat, als het geen pijpestelen regent, de sterrenhemel te zien is. En dat de regen die van de trappen loopt en onder de deur doordringt, het stof van de betonnen vloer mindert. Wel attent de pantoffeltjes die onder het bed klaarstaan. De tafel en de twee stoelen, als enig meubilair in de leefruimte, staan veilig in de verste hoek. Ook handig is het geen klerkast te hebben, we zijn toch te moe om koffers uit te pakken.

De eerste dag na onze aankomst trek ik, samen met mijn kamergenote Jenny, moeder voor vrede, na vergeefs wachten op de bus (of misschien zijn we te ongeduldig) te voet door de gietende regen richting Forum. Waarschijnlijk een compensatie voor de (tegen overstromingsgevaar) zuinige douche die we 's morgens hadden genomen in wat wij de badkamer of het toilet noemden, alnaargelang.

ZELFDE TAAL

Er is zoveel te zien (behalve Nora die in Peking nog altijd aan het proberen is om het hoofd van de veiligheid van haar onschuld te overtuigen) en te beleven dat we 's middags nauwelijks tijd hebben om te eten. Prachtig zijn de vrouwen uit het zuiden met hun kleurrijke kleding. Afrikaanse vrouwen hebben bovendien de meest ingewikkelde kapsels waar ze uren werk aan gehad hebben. Het geeft iets feestelijks aan het Forum. Wij verbleken in hun gezelschap.

's Avonds in het restaurant (of kantine) gaat het er gezellig aan toe. Vrouwen uit 30 verschillende landen en met evenzoveel talen spreken allemaal dezelfde taal. Die van de vrouw.

Het varkensvlees slaan we over, we zijn het geschreeuw van de biggen in het slachthuis en de geur van verschroeid vlees deze nacht nog niet vergeten.

Ik heb toch bewondering voor de manier waarop de Chinese overheid het ons tracht naar de zin te maken. Het is geen sinecure om 25.000 vrouwen tegen een schappelijke (naar onze normen zelfs goedkope) prijs behoorlijk te logeren.

De bevolking van Huairou beperkte, tijdens het Forum, „vrijwillig” het gebruik van water en elektriciteit om de deelnemers de kans te geven water en elektriciteit te gebruiken.

De delegatie in Peking was wel beter gelogeerd maar de sfeer die we in Huairou konden meemaken was onvergetelijk en de contacten leerrijk.

Anita Wellens-Purnal

In een volgende bijdrage komt Nora Tommelein aan het woord die de conferentie in Peking bijwoonde.

AFRIKAANS INTEGRATIEPROCES KOMT MOEIZAAM OP GANG

STELLENBOSCH – De weg naar een economische unie in Zuidelijk Afrika loopt niet over rozen. Zoveel werd andermaal duidelijk op de vijftiende topbijeenkomst van de Suider-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap (SAOG) onlangs in Johannesburg. Afrikaanse staats- en regeringsleiders beperkten zich andermaal tot hoogdravende verklaringen over samenwerking tussen de twaalf lidstaten.

De Suider-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap (SAOG) werd in 1980 in het leven geroepen om de regio minder afhankelijk te maken van de Zuidafrikaanse economie. Het opzet was politiek geïnspireerd. Ondanks buitenlandse financiële steun, voornamelijk vanuit Europa, zou de SAOG nooit ten volle slagen in haar doelstelling.

Na de afschaffing van het Apartheidssysteem gooide de organisatie het roer resoluut om. Zuid-Afrika werd opgenomen als volwaardige lidstaat. Momenteel telt de SAOG twaalf leden: Zuid-Afrika, Lesotho, Swaziland, Namibië, Botswana, Malawi, Tanzanië, Zimbabwe, Mozam-

biek, Mauritius, Angola en Zambië.

Volgens de Zuidafrikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Alfred Nzo, is een Afrikaanse unie naar het voorbeeld van de Europese Unie nog verre toekomstmuziek. Hij is meer dan tevreden indien de SAOG economische en politieke stabiliteit kan brengen in de regio.

„Zuid-Afrika wil hier toe bijdragen”, aldus Nzo in een recent interview met de *Cape Times*. „Veiligheid hangt samen met economische ontwikkeling. En politieke stabiliteit wordt in de hand gewerkt door ongelijke economische groei.”

WATER

„Op het Afrikaanse continent werden waarschijnlijk de meeste integratie-overeenkomsten afgesloten”, vertelt Colin McCarthy, economieprofessor aan de Universiteit van Stellenbosch, „maar ze blijven meestal enkel bestaan op papier”. Bijeenkomsten, zoals de jaarlijkse SAOG-top, worden vooral georganiseerd om mensen samen te brengen en ideeën uit te wisselen. Het enige concrete resultaat dat vorige week uit de bus kwam, is een akkoord over het beheer van water en de verspreiding ervan in de twaalf lidstaten. Een betekenisvolle stap vermits water levensnoodzakelijk en schaars is in Zuidelijk Afrika. Over de creatie van een gemeenschappelijk elektriciteitsreservoir kon nog geen overeenstemming worden bereikt.

De volgende top zal een verslag bespreken over het vrij verkeer van personen, goederen en diensten binnen de Suider-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap. Dit rapport moet de grondslag vormen

voor de oprichting van een economische gemeenschap zoals in Europa. Professor McCarthy waarschuwt er echter voor om te ambitieus te zijn. „Het grootste probleem blijft de integratie van Zuid-Afrika in Zuidelijk Afrika. Dit proces is te vergelijken met de opname van de Verenigde Staten in de Benelux. Het BNP van Zimbabwe is bijvoorbeeld kleiner dan dat van Kaapstad”. Bovendien hebben de buurlanden onvoldoende harde valuta om de scheve handelsbalans met Zuid-Afrika in evenwicht te brengen.

McCarthy pleit veeleer voor sectoriële akkoorden en directe investeringen van Zuidafrikaanse ondernemingen in de SAOG-lidstaten. Toch laat de US-professor zich voorzichtig uit over de economische rol van Zuid-Afrika in Afrika. „De Zuidafrikaanse lokomotief moet trekkracht ontwikkelen. Hij werkt maar op vijftig procent van z'n vermogen. En eerst moet de economische kloof tussen rijk en arm in Zuid-Afrika overbrugd worden.” **Filip Vandenbroeke**

HET PARTIJBESTUUR DEELT MEE

Na afloop van het Volksunie-Partijbestuur van maandag 18 september j.l. heeft algemeen voorzitter Bert Anciaux volgende mededelingen verspreid ten behoeve van de pers.

VLD-VERKIEZINGEN: EEN OVERWINNING VOOR DE UNITARISTEN

Het partijbestuur van de VU stelt vast dat met de verkiezing van Herman De Croo tot voorzitter van de VLD, de frakatie van de unitaristen in de Belgische politiek opnieuw versterkt wordt.

De huidige coalitie van christen-demokraten en socialisten heeft de unitaire rekuiperatie al ingezet. Van een VLD, onder leiding van de unitarist De Croo, moet in dit opzicht geen weerwerk verwacht worden, integendeel. Na Tobback bij de SP en Dehaene bij de CVP deelt nu ook bij de VLD een Belgische unitarist de lakens uit.

De ijver die Herman De Croo aan de dag legt om de CVP te overtuigen alsnog de socialisten als regeringspartner in te ruilen voor de liberalen

belooft bovendien weinig goeds voor de kritische rol van de VLD in de oppositie. De VU zal nu meer dan ooit de rol van oppositieleider innemen en zowel de initiatieven van de federale als van de Vlaamse Regering kritisch toetsen aan het Vlaams Belang.

COLLIGNON EN VAN ROMPUY

Het is verheugend vast te stellen dat nu ook Eric Van Rompuy overtuigd geraakt van een gebrek aan respect en federale loyaliteit vanwege de Franstalige bewindvoerders. De VU luidde destijds de alarmbel toen de Vlaamse bussenfabrikant Van Hool onrechtmatig een kontrakt verloor aan de Waalse spookfirma EMI. De CVP was toen echter niet bereid tot het uiterste te gaan om deze onrechtvaardigheid ongedaan te maken. De stoere taal van Van Rompuy vandaag klinkt dan ook niet al te geloofwaardig. Een volgehouden kordate opstelling van SP en CVP zou de Franstaligen wellicht meer overtuigen.

WALEN BELEDIGEN VLAMINGEN

(Vervolg van blz. 1)

Het is te gek om los te lopen. Over het lesje in verdraagzaamheid dat de Waalse voormannen Vlaanderen voorhouden hoeft men maar te verwijzen naar het schooltje in Komen. Terwijl Vlaanderen meer dan 200 miljoen uitgeeft voor het Franstalig onderwijs op Vlaams grondgebied, weigert Wallonië tegen de wetten in één Vlaams schooltje te subsidiëren. De recente heibel werd weer eens "opgelost" op de vertrouwde wijze: Vlaanderen betaalt voor de Komense schooluitbreiding. Wie sprak daar over respect voor de minderheid?

De Vlaamse minister Eric Van Rompuy (CVP) noemde de uitspraken "beledigend voor Vlaanderen." Hij zwaaide naar de Waalse ministers terug met de schande van Van Hool (zie ook *Doordeweeks*). Nog zo'n stuitend voorbeeld van een manifest gebrek aan federale loyaliteit vanwege de Waalse overheid. Ook *De Batselier*, de Vlaamse parlementsvoorzitter, greep gretig naar de vergelijking met Van Hool.

De woorden van de socialist en de kristendemokraat klinken ongeloofwaardig. De CVP en de SP hadden van het buskontrakt dat Van Hool misliep een regeringszaak moeten maken toen de Waalse regering de beslissing ten voordele van de spookfirma EMI bekendmaakte. Het VU-partijbestuur wees deze Vlaamse partijen hiervoor maandag terecht (zie *Het partijbestuur deelt mee*).

(pdj)

INTERNE BESTUURSVERKIEZINGEN: ADRENALINE VOOR DE VU

Elk VU-lid krijgt op geregelde momenten de kans om mee te bouwen aan een betere samenleving. De ene keer gebeurt dat door, bv. op congressen, mee te denken over het programma, de andere keer door zich actief in te zetten op het lokale vlak. Het is slechts op die belangeloze, vaak anonieme, inzet van de plaatselijke afdelingen dat een partij kan gebouwd worden. Het is slechts op die inzet dat het geloof verspreid kan worden. Elke drie jaar mogen de VU-leden bij de bestuursverkiezingen rechtstreeks ingrijpen in de werking van hun afdeling en op die manier in die van de hele VU. Hoe en met wie was het goed, hoe en met wie kan het nog beter. Het is daarover dat elk VU-lid in het weekeinde van 13 tot 15 oktober moet beslissen.

NIEUW BLOED

De partijstatuten bepalen dat de afdelingsbesturen om de drie jaar opnieuw verkozen worden. Bij die verkiezingen krijgen nieuwe kaders een kans om, samen met de blijvers, het werk van de voorbije jaren voort te zetten. Van alle leden wordt op dat moment gevraagd dat zij hun stem zouden verlenen aan geestesgenoten met wie zij willen bouwen, dat zij hun waardering voor het geleverde werk niet onder stoelen of banken steken.

Het kiezen van een nieuw bestuur houdt automatisch een evaluatie in van het oude: waar lagen de sterke punten, waar de minder sterke? Voor die laatste moet nieuw bloed gezocht worden: misschien waren er te weinig vrouwen en/of jongeren, misschien te veel bestuursleden uit één beroepskategorie of uit één vereniging, ... Misschien moeten er ook nieuwe mensen voor de VU-werking gewonnen worden.

Op die manier moet het hart van de VU gestimuleerd worden, moet het de adrenaline die het op 21 mei j.l. kreeg opnieuw door al de aderen laten vloeien. Alleen als dat gebeurt, kan het voldoende kracht geven om het lichaam in groei te houden.

WIE KAN KANDIDAAT ZIJN?

- Elk VU-lid vanaf 16 jaar kan zich kandidaat stellen als bestuurslid voor de afdeling in zijn gemeente.

De kandidaturen worden schriftelijk ingediend en bevatten alle personalia. Geïnteresseerden dienen uiterlijk op 5 oktober hun kandidatuur in.

- Om vrouwen en jongeren (-35) aan te sporen zich kandidaat te stellen voorzien de statuten voor hen een minimumvertegenwoordiging (elk 25%) in alle bestuursorganen, dus ook in de lokale. Mochten zij bij de eigenlijke verkiezingen nipt niet verkozen zijn, dan krijgen zij voorrang voor een koöptatie. Zo kunnen zij toch deelnemen aan het (lokale) bestuur.

WIE KAN STEMMEN

- Opdat iedereen aan de verkiezingen zou kunnen deelne-

men krijgen alle leden ten laatste 15 dagen voor de stembusgang een oproepingsbrief waarin datum, uur en plaats van de verkiezingen vermeld staan. Op vertoon van deze brief, identiteits- en lidkaart kunnen de leden dan hun stem uitbrengen op hun favoriete kandidaten.

- Geldig stemmen gebeurt door een kruisje aan te brengen achter de naam van de kandidaten. Het aantal stemmen per stembrief moet tenminste gelijk zijn aan de helft van het aantal kandidaten, met een minimum aan vijf stemmen. Er mag voor evenveel personen gestemd worden als er kandidaten zijn. Een lijststem is eveneens toegelaten. De nieuwe bestuursleden kiezen uit hun midden een voorzitter en een sekretaris.

ADRENALINESTOOT

Sommige afdelingen zullen de verkiezingen gepaard laten gaan met een of andere activiteit zoals een spreekbeurt of een smulfeestje. Op de meeste plaatsen zal tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik gemaakt worden om het boek *Hersens op z'n Vlaams* aan de VU-leden voor te stellen. Op die manier zorgt het kiezen van een nieuw bestuur niet alleen voor een forse adrenalineboost voor de lokale werking, maar wordt het eveneens een gezellig samenzijn onder politiek geïnteresseerden.

Van 13 tot 15 oktober heeft elk VU-lid de kans om mee te werken aan en te beslissen over een ongebonden en sociaal Vlaanderen. Laat die kans niet liggen!

Het Algemeen Sekretariaat van de Volksunie helpt graag bij de coördinatie en de organisatie van de afdelingsverkiezingen. Meer informatie kan daarover gevraagd worden bij Guido De Backer, tel. 02/219.49.30.

DE VOLKSUNIE NAAR PARIJS

Op 30 september zal Parijs op stelten staan. Om 15u. start daar nl. een grootse internationale manifestatie tegen de hervatting van de kernproeven. Ook de Volksunie wil daar aanwezig zijn. Wie interesse heeft om mee te gaan naar de Franse hoofdstad kan voor meer informatie contact opnemen met het VU-sekretariaat. Wie op eigen krachten naar Parijs trekt: de betoging vertrekt om 15 u. op de 'Place de la République'. De verzamelplaats voor de Vlaamse delegatie zal later worden meegedeeld.

ADRENALINE VOOR DE VU.

Interne bestuursverkiezingen op afdelingsniveau.

Weekend van 13 tot 15 oktober 1995.

nv de winne-fabrikas
migrstraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
062/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo
offset
repro
enveloppen
rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk
direct mail

kernproeven

NEEN
NATIONALE BETOGING
BRUSSEL
ZONDAG 24 SEPTEMBER 1995
14 U. NOORDSTATION

ZONDAG 1 OKTOBER '95, 11u.-18u.

VU-FAMILIEDAG TE ANTWERPEN

(ZUIDERPERSHUIS EN ZUIDERDOKKEN, VLAAMSE/WAALSE KAAI)

11u.: aperitiefconcert

Flanders' Recorder Quartet Vier Op 'n Rij

"Vier op 'n Rij", met Bart Spanhove, Paul Van Loey, Joris Van Goethem en Fumiharu Yoshimine, is een eigen-zinnig ensemble van vier blokfluitisten, opgericht in 1987, en in het buitenland beter bekend onder de naam "Flanders Recorder Quartet".

„Vier op 'n Rij" brengt een programma waarin verschillende blokfluiten worden voorgesteld in muziek gaande van de middeleeuwse-, renaissance-, barok- en hedendaagse periode.

Tijdens de pauze stelt Hugo Schiltz het boek 'Hersens op z'n Vlaams' voor. In dit boek geven Bekende Vlamingen hun kijk op het Vlaanderen van morgen. Het boek is uitgegeven n.a.v. 40 jaar Volksunie.

12u.30-15u.: Europese volksmuziek

Trammelant vzw

Trammelant, met Luc Ceulemans, Patrick van Beeck, Tine van Boven en Franca Van de Leest, brengt folkmuziek van de bovenste plank. Het accent ligt op ritmische en vlotte nummers, afgewisseld met gevoelige instrumentale muziek en liederen. Frivole Italiaanse dansen, een Franse musette, een Spaanse fandango, een Finse dans, een Ierse Polka of Vlaamse volksmuziek. Tussendoor leven de solisten zich uit op een stukje Klezmer of een snelle Cajun.

12u. tot 15u.: een gezellige barbecue

Met wat Europese volksmuziek op de achtergrond kunt u genieten van een aangenaam barbecue-etentje. Samen met beenhouwerij Van Raemdonck serveren wij voor u lamsboutsnede, een kippebiljetje en braadworst, overgoten door diverse sausjes, met stokbrood en een uitgebreid

RAND-ANIMATIE

■ doorlopend kinderanimatie met kindershow *Kanajo*, poppenkasttheater *Den Andjoen* en luchtkastelen

■ een grote kleding-inzamelactie voor Koerdistan, een projekt van het Vlaams Internationaal Centrum: neem afgedragen kleren en schoenen mee.

■ een bezoek aan het Bormshuis

In de rand van de familiedag kan u in het Bormshuis, gelegen aan de Volkstraat 30, tussen 11u. en 16u. een bezoek brengen aan de thematentoonstelling "65 jaar IJzerbedevaarten", van 1920 tot 1989, van Frans Daels tot Paul Daels. Daarnaast kan u ook de bestendige tentoonstelling "Borms en het Vlaams-nationalisme" bezoeken.

groentenassortiment van aardappelsla, komkommersla, tomaatensla, chinese rauwkost, worteltjes, sla, selder en koolsla. Dit alles aan slechts 360fr per persoon (175fr voor kinderen). De 250 lezers die eerst inschrijven ontvangen bovendien al meteen een leuk toemaatje (lees: Kunst op het Zuid). Schrijf snel in. Liefst vóór maandag 25 september!

15u. tot 16u.30: politiek debat

Pacifisme, wapenbandel en rechtvaardige oorlog

In het kader van de Vlaamse Vredesweek nodigt VUJO verschillende sprekers uit rond de vraag "Kan geweld gerechtvaardigd zijn?" Hugo Van Hemelryck (VOS), Jef De Loof (Artsen voor Vrede), Mark

Vier op 'n Rij of Flanders Recorder Quartet

Heirman (onafhankelijk publicist en hoofdredacteur bij CIP), Stijn Suys (Forum voor Vredesaktie), Georges Spriet (vzw Vrede) en Aurelien Thijs (Pax Christi) voeren het debat.

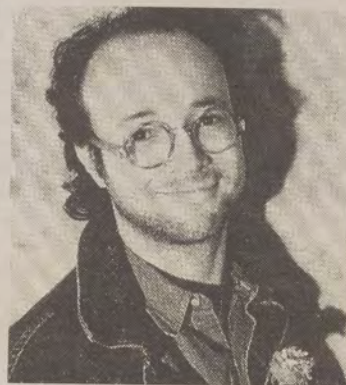
Tentoonstelling 'Bouwen of blussen', over de rol van de Verenigde Naties in konfliktsituaties

■ Informatie over de problematiek van landmijnen met ter plaatse een ware landmijnen-tunnel en een simulatie van een landmijnenveld.

15u. tot 16u.30: Internationale volksmuziek

Kadans

Kadans werd een 10-tal jaren geleden opgericht. Onder de noemer "Internationale volksmuziek" speelt de volksmuziekgroep Zweedse, Italiaanse, Ierse, Schotse, Slavische en Vlaamse muziek. Met violen, contrabas, mandoline, accordeon en gitaar biedt Kadans u een rijke afwisseling, zowel mu-

Bart Van Den Bossche

zikaal als instrumentaal. Tupan, small-pipes, bratch, bodhran, vlier en Vlaamse doedelzak kleuren de volksmuziek. Kadans vindt het ook belangrijk eigen composities te schrijven en daarin vreemde stijlvormen te verwerken. Kadans'ers bespelen meer dan één instrument op een professionele manier.

■ 16u.30 tot 18u.: Optredens en toespraken aan elkaar gemitteerd door presentator: Dirk Denoyelle

KUNST OP HET ZUID

U kan van 10 tot 17u. ook genieten van 'Kunst op het Zuid', een organisatie van VTB/VAB. 'Kunst op het Zuid' is een ontdekkings-tocht langsheen musea, galerijen, kunstenaarsateliers en trendy café's op het Zuid. Op het programma staan o.a. de tentoonstelling "Rond Gustave van de Woestijne, Reserve van het David en Alice van Buren Museum" in Carine Campo Gallery, een selectie uit de werken van Ettore Spalletti (It.) in het Museum voor Hedendaagse Kunst, fototentoonstellingen "In de schaduw van de piramiden (Egyptische fotografie uit de 19de eeuw)" en "Het beest uithangen (het dier in de kunst)" in het Museum voor de Fotografie.

Deelnemen kan door ter plaatse de volledige infokatern van VTB/VAB te kopen (75fr.). Dit infokatern is meteen het toegangsbewijs tot het ganse kunstgebeuren op het Zuid.

WEGGEVER

WIJ/De Toekomst wil echter zijn lezers verwennen. De eerste 200 lezers die inschrijven voor de barbecue op onze familiedag krijgen gratis deze infokatern. Schrijf vandaag nog in!

■ 16u.30: een spetterend optreden van Bart Van Den Bossche

■ 17u.15: jongerenboodschap door VU-kamerlid Fons Borinon

■ 17u.25: huldiging van militanten en leden

■ 17u.35: politieke toespraak door VU-voorzitter Bert Ancaux

■ 18u.: Vlaamse Leeuw

SPEELSE WAPENBEURS

Oproep tot de kinderen: Breng oorlogsspeelgoed mee!

VUJO gaat met oorlogsspeelgoed een alternatieve wapenbeurs houden tegen de hoogtechnologische AFCEA-wapenbeurs te Brussel. De AFCEA-wapenbeurs van 18 tot 20 oktober bevordert de handel in vuurwapens, raketten, computers of militair-wetenschappelijke kennis. Deze beurs vindt voor de zestiende keer plaats. Wie echter vuurhaarden wil bestrijden moet beginnen met de brandstof te verwijderen. Daarom wordt aan de kinderen gevraagd om op 1 oktober hun oorlogsspeelgoed mee te brengen en in te leveren. De kinderen die oorlogsspeelgoed bij hebben mogen gratis door de landmijnen-tunnel.

WIN DE VTB/VAB-INFOKATERN 'KUNST OP HET ZUID'

JA wij/ik komen/kom naar de familiedag te Antwerpen en schrijven/schrijf meteen in voor de barbecue.

naam:

voornaam:

woonplaats:

■ aantal volwassen menu's (lamsboutsnede, kippebiljetje, braadworst):

■ aantal kindermenu's (kippebiljetje):

Wij betalen ter plaatse, 360fr per volwassene, 175fr per kind.

Terugsturen naar VU-Sekretariaat, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel vóór 25 september.

Kadans, begonnen als Kadril van Schoten, vandag een internationaal bevolgen volksmuziekgroep.

DIRK DENOYELLE

Dirk Denoyelle kreeg tijdens studentenrevues de smaak voor het imiteren en het humoristisch theater te pakken. Zijn professionele loopbaan als cabaretier-stemmenimitator startte in 1991.

Toen hij de stemmen van Tobback, Martens en Verhofstadt uit Poppehan (TV1-Zeker Weten) imiteerde ging de sneeuwbal aan het rollen. Sedertien duikt Dirk in allerhande radio- en TV-pro-

gramma's op, o.a. 'Verborgen Camera' op VT4. Ondertussen schreef hij ook theaterprogramma's ('Het Bleekblauw Vermoeden', 'Kleur is van Geen Tel' en het vooral muzikaal programma 'De Stemmen Gestemd').

Politici, de Paus, Vlaamse en internationale sterren, een hooggeplaatste royalty...het passeert allemaal de revue.

Dat wordt lachen.

BUSSEN NAAR FAMILIEDAG

Wij raden de arrondissementen aan naar de familiedag te komen met bussen, dat heeft tal van voordelen.

Het arr. Roeselare-Tielt geeft het voorbeeld, gevolgd door het arr. Kortrijk.

Arr. Roeselare-Tielt

10u. Roeselare: aan het standbeeld van Rodenbach op het St.-Amandsplein.

10u.15 Izegem: aan het goederstation, Dirk Martenslaan.

10u.30 Tielt: Aan het station.

Kostprijs: 250 fr., kinderen - 12jaar: gratis.

Maaltijden: zelf inschrijven.

Inschrijven: Tonie Soete, 051/20.83.45 (kantooruren) of 051/20.85.63 ('s avonds).

Arr. Kortrijk

Inl. + inschrijvingen: Staf Beelen, 056/21.50.85.

Arr. Aalst

Gratis bus voor VU-leden.

9u.30 Aalst: aan de parking van de St. Annakerk. Terug rond 19u.30.

Inschrijven: Bert Van Vaerenberg, Mr.Hunninckstraat 39,

9472 Iddergem (053/66.27.91).

Maaltijden: zelf vooraf inschrijven op VU-sekretariaat.

Arr. Gent-Eeklo

13u. Gent: St.-Pietersplein.

13u.30 Ertvelde: Kerk.

Inl. + inschrijvingen: Arr. sekretariaat, Bennesteeg 2, 9000 Gent, tel. 09/223.70.98, fax 09/223.71.87.

Arr. Oudenaarde

Gratis bus.

9u. Oudenaarde: Kleine Markt.

Inschrijven: Jacques Vander Haeghen, Doorn 63, 9700 Oudenaarde (055/31.29.94).

Arr. Brussel

9u.45 Sint-Agatha-Berchem: Dr. Scheitzerplein

9u.50 Koekelberg: Simonisplein

9u.55 Sint-Jans-Molenbeek: Saincteletteplein

10u. Brussel: K.V.S.

10u.05 Brussel: Barrikadenplein

10u.20 Neder-over-Heembeek: Sint-Pieter en Sint-Pauwelkerk.

Inschrijven: storting 100 fr. p.p. op rek. 432-8157441-78 van VU-arr. bestuur (p.a. Groen-

teboerstraat 12, 1080 Brussel) met vermelding van de opstapplaats en/of gelijklopend melding bij Mark Verhasselt (02/465.99.23 of op het Kabinet, 646.33.50-uitbreiding 30).

Arr. Oostende-Veurne-Diksmuide

8u.30 Nieuwpoort: „De Zathe”

8u.35 Oostduinkerke: Gemeentehuis

8u.45: Veurne: Vormingsinstituut

9u.10 Gistel: Afslag nummer 5 op E40

9u.30 Oostende: Sint-Jankskerk.

Kostprijs: 100 fr.p.p.; jonger dan 25 jaar reizen gratis mee.

Inschrijven: Noodzakelijk. VU-Sekretariaat, ts. 9 en 11u. (059/50.52.77 - niet op 19 en 26/9) of bij Hilde, vanaf 20u. (059/32.56.11).

N.B.: Arrondissementen en/of afdelingen die een bus inleggen nemen contact op met Guido de Backer, Alg. VU-sekretariaat.

Tel. 02/219.49.30.

Fax 02/217.35.10.

HOE KOMT U NAAR ANTWERPEN?

Zondag 1 oktober : zondag zonder of trein-tram-bus-dag

Op zondag 1 oktober wordt voor de tweede keer Zondag Zonder georganiseerd. Liefst een dag zonder auto, maar met trein, tram, bus, te voet, op rolschaatsen of op de fiets. Een dag met vriendelijk verkeer in stad en dorp. Het is een dag waarop we onze mobiliteit in vraag stellen.

Kom op zondag 1 oktober dan ook met het openbaar vervoer of met bussen naar de VU-familiedag. Alvast dit: in Antwerpen zal de Amerikalei en de A12 afgesloten zijn voor het verkeer. De Zuiderdokken en de kaai zijn zonder problemen bereikbaar. Volg de pijlen 'Sinksenfoor'.

Met de trein heen + bus

Er vertrekt een rechtstreekse trein naar Antwerpen Centraal vanuit:

1. Oostende: ieder uur, telkens om 12min. voor het uur

2. Brugge: ieder uur, telkens om 2min. na het uur

3. Gent St.-Pieters: twee per uur, telkens om 3min. voor het halfuur en om 5min. voor het uur

4. Kortrijk: ieder uur, telkens om 1min. na het halfuur

5. Brussel N: twee per uur, telkens om 9min. voor het uur en 11min. voor het halfuur.

6. Hasselt: ieder uur, telkens om 13min. na het uur.

7. Leuven: Er is geen rechtstreekse trein vanuit Leuven. Wel is er ieder uur om 12min. na het halfuur een trein met overstap in Mechelen en om 3min. voor het uur met overstap in Brussel N.

In Antwerpen centraal overstappen op bus 23

Bus 23 rijdt in ongeveer een kwartier van het Centraal Sta-

tion naar de Waalse Kaai. Op het uur, 20min. na en voor ieder uur vertrekt de bus aan het Centraal Station. Idem voor de terugweg.

Met de trein terug

Er vertrekt vanuit Antwerpen Centraal een rechtstreekse trein naar:

1. Gent, Brugge en Oostende: ieder uur, telkens om 2min. voor het halfuur.

2. Gent en Kortrijk: ieder uur, telkens om 2min. voor het uur

3. Brussel: twee per uur, telkens om 11min. voor het uur en het halfuur

4. Hasselt: ieder uur, telkens om 6min. voor het halfuur

5. Leuven: Er is geen rechtstreekse trein naar Leuven. De trein van 11min. voor het halfuur richting Brussel geeft in Mechelen aansluiting op Leuven, en deze van 11min. voor het uur geeft aansluiting in Brussel

VLAAMS BRABANT

SEPTEMBER

Vr. 29 GRIMBERGEN: Herman Van Autgaerden over „Vlaams Brabant: de nieuwe provincie, en welk beleid wil de VU voeren?”. Om 20u. in het Fenikshof te Grimbergen. Org.: VU-Groot-Grimbergen.

Za. 30 BEERSEL: Eetfestijn vanaf 17u.30 in Zaal Ons Huis, Vroenenbosstraat 1A Dworp. Ook op 1/10 van 11u.30 tot 16u. Menu: Mosselen, biefstuk, biefstuk. Org.: VU-Groot-Beersel.

OKTOBER

Za. 21 NIEUWENRODE: Bert Anciaux in gesprek met jongeren uit de streek. Inleider: Stijn Meuris (Noordkaap/Belang van Limburg);

SENIORENPARLEMENT HOE WAARDIG WORDEN WIJ OUDER?

Het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel organiseert op zaterdag 23 september in het parlement te Brussel een studiedag met aandacht voor het seniorenbeleid.

Deze ontmoeting richt zich in het bijzonder op de senioren, maar staat open voor alle leeftijdscategorieën.

PROGRAMMA

9u.45: onthaal (achterzijde parlement) Leuvenseweg 13, 1000 Brussel.

WEST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

Do. 21 IZEGEM: Panelgesprek „De toekomst van onze welvaart”, met Dirk Deruyck, Jacques Rabaut en Norbert Vanhove, o.l.v.

SEPTEMBER

optreden The Hymn. Vanaf 19u.30 in CC d'Oude Pastorie, Kerkstraat 24. Org.: VUJO-Halle-Vilvoorde i.s.m. VUJO-Kapelle o/d BOs. Info: Kristin De Winter (015/71.17.93).

LIMBURG

SEPTEMBER

Wo. 20 TESSENDERLO: Een medewerkster van Payoke spreekt over „Eroshuizen”. Om 20u. in Den Anker. Org.: FVV-Tessenderlo.

UIT DE REGIO

OOST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

Vr. 22 DEINZE: Jaarlijks familiefeest van VU-Deinze, van 19u.30 in zaal Volkskring, Markt. Met aperitief, warme Bretoense beenhosp in groentenkrans. Inschrijven en info: Herman Maes (09/386.24.53).

Za. 23 SINT-AMANDSBERG: Met de Vlaamse Vrouwengroep Sint-Amandsberg naar Machelen a/d Leie. Vertrek met eigen wagen (of meerijden aan taxistop-tarief) om 14u.30 aan Sint-Pietersstation. Info en inschrijven: Lieve Jolie, Kerkstraa 7 te Merelbeke (09/231.49.07).

Za. 23 DESTELBERGEN: Daguitstap naar Noord-Brabant (NL), met bezoek aan Breda, de Biesbosch (boottocht), Heusden a.d. Maas en 's Hertogenbosch. Vertrek: 7u.30 kerk Destelbergen, terug rond 21u. Prijs: 950 fr., eetmaal inbegr. Org. Dr. Goossenaerts-kring, i.s.m. VTB. Inschrijven tot 19/9 bij bestuursleden.

Di. 26 SINT-NIKLAAS: Met FVV naar „Verborgen schatten in het museum van Tervuren”, buiten normale openingsuren. Vertrek aan Stadhuis Sint-Niklaas om 19u. Op 13/9 is er info-avond hierover in het Vrouwen centrum, Nieuwstraat 34, om 20u. Inschrijven bij Miet of Agnes of op info-avond. Deelname: inkom + gids 400 fr., niet-leden 450 fr.

Vr. 29 EVERGEM: Gezellig samenzijn met bescheiden feestje in zaal De Molen, Kramershoek te Wippelgem, om 19u.30. Org.: VU-Evergem.

OKTOBER

Za. 7 ERPE-MERE: Eetfestijn van VU-Erpe-Mere. Van 11u.30 tot 21u. in Sint Janshof, Keerstraat 218 te Ottergem. Keuze uit kip, brochetten, visschotel en kindermenu.

Za. 14 KALKEN: Groot Volksunie Herfstbal. Zaal Koninklijke Harmonie, Koffiestraat 72 te Kalken. Deuren: 21u. Inkom: 100 fr. Org.: VU-Laarne-Kalken.

VOETBALINDIGESTIE OP KOMST? DE NOOD IS GROOT

Het zijn geen tijden voor ons voetbal. De nood was nooit groter. Geen Rode Duivels volgend jaar op het Europees kampioenschap in Engeland. Geen Anderlecht in de Champions League. Geen Lierse in de tweede ronde van de Uefacup. Misschien overleeft Standard zijn dubbel duel met het Portugese Guimaraes. Misschien. Als Club Brugge afstand neemt van Shaktor Donetsk zal dat ook al zonder overschot gebeuren. Enkel Aalst heeft de hoop in een positief resultaat kunnen uitdrukken. Waar hebben we het verdiend?

Het Koning Boudewijnstadion zat nochtans afgeladen vol voor de wedstrijd van de laatste kans tegen Denemarken. De Rode Duivels speelden ook een goede eerste helft. Er waren doelkanalen maar die bleven onbenut. Daarvoor kunnen geen excuses worden aangevoerd. Scoren is de essentie van de voetbalsport. Het verschil tussen de middelmaat en de klasse wordt in de grote rechthoek gemaakt. Het mangelt ons voetbal aan grote talenten. Niemand meldt zich als leider, als spelverdeler, als echte aanvoerder. Dat onze internationalen na de rust fysiek in elkaar stortten was ook veelbetekenend. Er moest immers op gewezen worden dat het Denemarken van vandaag zelfs in de verte niet geleek op de ploeg die in 1992 tot eeniederis eigen verrassing Europees kampioen werd.

STRENG VONNIS

Daags na de uitschakeling velde Ivan Sonck, de grootste en ook de beste van de BRTN-sportjournalisten, een streng vonnis in het joernaal. Hij veroordeelde het beleid van de clubs in weinig maar alleszeggende woorden. Anderlecht kreeg er van langs omdat het Neumann, die de club met eigentijdse methoden naar het jaar 2000 wilde leiden, doorstuurde zonder dat de Duitser een ernstige kans werd gegund. Onze betere voetballers misten ook elk begrip voor aangepaste voedingsgewoonten, voor verantwoorde begeleidingsstrategieën, voor wetenschappelijke voorbereiding. Het gelek erop dat niet enkel onze wielersport in diepe crisis verkeerde...

Paul Van Himst zelf reageerde wijs en terughoudend op de in feite pijnlijke nederlaag. Hij liet zich niet verleiden tot verregaande conclusies. Hij had het bij het rechte eind toen hij stelde dat men niet eindeloos kan blijven verjongen. Er moet nog een ruggegraat overblijven. Overigens riep de bondscoach iedereen die okkasideel op een belofte gelek al minstens één keer naar de Heizel... Paul weet uit ervaring dat de nationale ploeg rust nodig heeft. De druk is nu van de ketel. Misschien worden er uitwegen gevonden. Al maken we ons geen illusies; de Europacupmatches hebben het nog eens extra onderstreept. We zijn niet rijk. We moeten tot eind jaren vijftig, begin jaren zestig terug gaan om een even „middelmatische” lichte aanpak te treffen. Met dit onderscheid dat zich toen de jonge... Van Himst meldde en dat Anderlecht onder Albert Roosens bouwde aan de beste ploeg uit zijn geschiedenis. Die lichtpunten ontbreken

vandaag. De mist hangt dik rond onze velden. Vandaar dat we dubbel voorzichtig moeten zijn met het oog op de kwalificatiewedstrijden voor het wereldkampioenschap in Frankrijk. Al zal België in deze als reekshoofd de moeilijkste tegenstanders kunnen ontlopen.

MET EN ZONDER VERTROUWEN

Voetbal blijft een vreemd spel. Gilbert Bodart, die wellicht het beste jaar uit zijn loopbaan beleefde, ging zowel met de nationale ploeg als met Standard op cruciale momenten in de fout. Wat hij tegen Denemarken uitspookte was onverklaarbaar, wat hij in Guimaraes opvoerde gewoonweg onbegrijpelijk. Hoe kan een ervaren klassedoelman plots zo spektakulair blunderen? 'Vertrouwen kwijt' heet dat dan, maar daarmee is niet alles uitgelegd. Meer dan waarschijnlijk beschikte de doelman van de Rouches noch op de Heizel noch in Portugal over al zijn fysieke middelen. Dat hij desondanks toch wilde spelen zegt veel over de druk die op

Gilbert Bodart is minder balvast dan vroeger. De prestatiedruk binnen de profclubs is dan ook ontzettend hoog.

beroepsvoetballers wordt uitgeoefend. Zowel de nationale ploeg als zijn klubelftal betaalden daarvoor een zware tol. Al kan Standard, dat in het tus-

senseizoen zijn kern om financiële redenen inkromp, maar nooit voordien met zoveel gekwetsten diende af te rekenen, in de terugmatch tegen de Portugezen misschien nog veel rechtzetten.

Eendracht Aalst was eigenlijk de enige ploeg die de Europese verwachtingen inlost. In Sofia bestond „den Iendracht” het te winnen. Daar was enige meeval mee gemoeid, maar toch. De ploeg van Jan Ceulemans blijft verrassen, al zal Aalst nog meer dan eens groeipijnen moeten doorstaan. Aalst draagt de sympathie van iedereen mee. Desondanks is de onrust onder de supporters voelbaar. Hoelang zal men de kern kunnen bijhouden? Zullen na De Bilde ook Okpara en Van Ankeren moeten worden losgelaten wanneer zich einde seizoen kapers melden? Kan Eendracht zijn onvolprezen trainer nog lang vasthouden? Moet het schoonste dat de voetbalsport kan bieden dan altijd worden opgeofferd aan het geld, aan de macht van het kapitaal? Ook Lierse, dat zich tegen Benfica één helft lang overtrof, maakt zich ongerust over de toekomst. Zal de ploeg van Eric Gerets zijn toptalent Dirk Huysmans nog lang voor het Lisp kunnen bewaren? Lierse oogt jong en veelbelovend. Een aantrekkelijke prooi!

SLACHTEN?

Vorige week werden we er ook van overtuigd dat de Champions League onmogelijk het eindpunt kan zijn van lange ontwikkelingen. De huidige competitieformule kan ons niet bekoren. De inzet weegt niet zwaar genoeg op elke match

afzonderlijk. Ajax-Real was geen Europese topmatch omdat er geen beslissende klappen konden worden uitgedeeld. Over ploegen als Blackburn – hoe is dat gezelschap in hemelsnaam kampioen van Engeland geworden? – Moskou, Nantes, Zurich, Fenerbache en Panathinaikos zwijgen we liever. Het is godgeklagd dat Anderlecht zelfs dat bescheiden niveau niet meer haalt. Maar dit terzijde: het toernooi biedt in zijn huidige vorm weinig perspectieven. Het is hooguit een middel om enkele clubs op kosten van de televisie veel (te veel) geld te laten verdienen. Sportief stelt het weinig voor. We vragen ons trouwens af of de UEFA de kip met de gouden eieren niet aan het slachten is. Vrijwel elke dag kan er rechtstreeks voetbal worden bekeken. Een mens houdt er een indigestie aan over.

Voor ons zal de Europacup I echt beginnen met de kwartfinales. Misschien dat we ons dan nog eens kunnen opwinden en daar was het in dit spelletje oorspronkelijk toch om te doen. Het meeslepen van de toeschouwer, het binden van de supporter. Horen ze het in het Vanden Stockstadion niet donderen?

Een laatste detail nog. In onze nationale competitie duurt de trainerskarroussel voort. Nu werd Walter Meeuws door KV Mechelen doorgestuurd. Dat ging gepaard met wederzijdse verwijten. Een weinig verheffend verhaal. Het kan anders niet worden ontkend dat de nieuwe trainer van... Tielen nog maar zelden in vriendschap afscheid kon nemen van clubs waarvoor hij werkte. Felicitaties waren er ook nooit bij...

Flandrien

HET BEGIN

Frank Van den Broucke won vorige donderdag de vijftienzeventigste Parijs-Brussel. De ex-klasseker van de twee hoofdsteden mag dan veel uitstraling verloren hebben, de tocht van Noyon naar Anderlecht wordt door geen topper uit handen gegeven wanneer hij winstkansen ziet. Of juist wel...? Johan Museeuw die dezer dagen bevestigd rijdt en vrijwel elke koers wint waarop hij zijn zinnen zet, dekte de inspanningen van zijn jonge ploegmaat voortreffelijk af. Het teamwork van de Mapeis was andermaal voortreffelijk. Het resultaat navenant.

De overwinning van Van den Broucke oogt belangrijk omwille van de beloften en de verwachtingen die de jonge Waal met zich meedraagt. Hij wordt herkend als een potentiële Tourwinnaar (?). Hij is 's lands hoop in bange dagen. Frank schuwt geen controversen. Hij bezit een eigenzinnig karakter. Hij vaart een eigen koers. Een kenmerk van vele groten. Merckx en andere insiders pleiten altijd voor een geduldige en voorzichtige aanpak. Van den Broucke zo stellen zij mag niets forceren, hij mag zich niet verbranden. De druk zal

nu wellicht geleidelijk worden opgevoerd. De honger zal toenemen. Voor ons veloke is het ontluiken van Van den Broucke talent een goede zaak. Johan Museeuw, die vrijwel zeker de wereldbeker zal winnen en daarmee tot beste één-dagsrenner van het seizoen zal worden gekroond, moet al te lang teveel gewicht en verantwoordelijkheden dragen.

In Spanje controleert Laurent Jalabert de Vuelta met groot overzicht. Bij afwezigheid van Miguel Indurain kunnen de organisatoren daar best vrede mee nemen. Jalabert bewijst andermaal dat hij zijn plaats heeft onder de groten van deze tijd. Hij beheerste de koers tot nog toe waar en wanneer hij dat wilde. Zijn aanleg is veelzijdig en Jalabert kan vermoedelijk nog groeien. De Vuelta barst wel niet van de spanning maar trekt toch enige aandacht. Misschien omdat we elke dag opnieuw Johan Bruyneel en Axel Merckx opzoeken in de uitslagen. De verschuiving naar het naseizoen hoeft dus niet per definitie negatief te worden geëvalueerd. Al willen we wel geloven dat het nog te vroeg is om definitieve conclusies te trekken.

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

De plaats van:

DIETIST(E)

wordt openverklaard.

De plaats staat open voor zowel mannelijke als vrouwelijke kandidaten.

Aanvangswedde: 62.396,- fr. bruto per maand.

De kandidaten moeten de Belgische nationaliteit bezitten.

Leeftijdsvoorwaarde: de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben en de leeftijd van 45 jaar niet overschreden hebben op 25.9.1995.

Diplomaverreichte: houder zijn van een diploma van gegradueerde in de diëtië, afgeleverd door een erkende instelling voor paramedisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan.

Er wordt een werfreserve aangelegd met een geldigheidsduur van 3 jaar.

Verplicht sollicitatieformulier en examenprogramma te bekomen op de 7e Directie-Personeelszaken, Lange Gasthuisstraat 39 te 2000 Antwerpen.

Inschrijvingsrecht: 300,- fr.

De kandidaturen moeten toekomen op het Secretariaat, Lange Gasthuisstraat 33 te 2000 Antwerpen, uiterlijk op 2.10.1995.

EEN EIGENZINNIGE SELEKTIE

ZATERDAG 23 SEPTEMBER

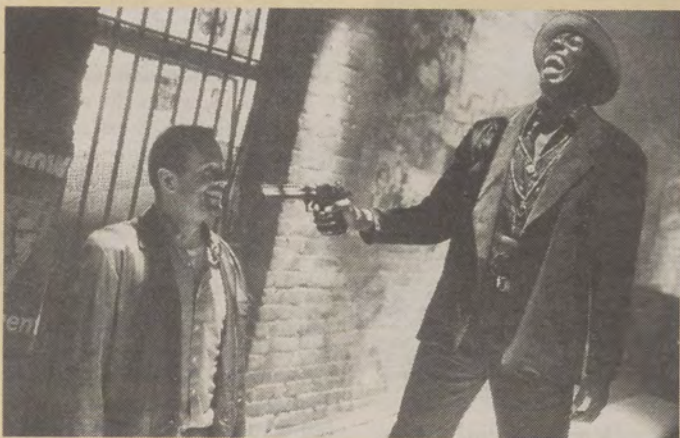
LINDSAY ANDERSON

Vanavond komt de Britse film- en teaterregisseur Lindsay Anderson, die een goed jaar geleden overleed, uitgebreid aan de orde.

Britannia Hospital: Britse film waarin Anderson aan de hand van het reilen en zeilen in een ziekenhuis de Britse (hypokriete) samenleving op de korrel neemt. (TV 2, om 20u.35)

Lindsay Anderson: Geestig en bijtend zelfportret van Englands meest originele filmmaker en kritikus van de Britse samenleving. (Ned. 2, om 23u.58)

If: Terwijl Anderson in „Britannia Hospital” de hele Britse maatschappij en mentaliteit aan de kaak stelt, zet hij in „If” slechts een segment van de Britse samenleving in z'n blootje: het opvoedingssysteem in de elitaire scholen, waarvan is gebleken dat heel wat hypokrisie daaruit resulteert. (Ned. 2, om 0u.49)

The Last Boy Scout, actiefilm uit 1991 met Bruce Willis en Badja Djola. Zondag 24 september, om 20u.40 op TFI.

ZONDAG 24 SEPTEMBER

DE KEUZE VAN DEKEYZER

Aristoteles, de Gouden Griek. Miel Dekeyzer heeft de hand weten te leggen op een interessante BBC-dokumentaire: de biografie van Aristoteles Onassis, de straatjongen die het schopte tot multimiljonair en ondertussen een druk leven leidde als rokkenjager. (TV 2, om 19u.50)

ROSA

Rosa presenteert als haar centrale gast moeder **Gusta Plankaert**, de moeder van Vlaanderens meest bekende wielrennersfamilie, een monument van een vrouw. (TV 1, om 20u.20)

MAANDAG 25 SEPTEMBER

MENSEN OP ZEE

Dok. over het leven op een containerschip. Een BRTN-reportageploeg volgde de (internationale) bemanning van het Belgische containerschip „Med Barcelona” tijdens een tocht van Singapore naar Sri Lanka. (TV 2, Dokument, om 20u.40)

WOENSDAG 27 SEPTEMBER

EDWARD SCISSORHANDS

Gewelddadig sprookje, opgesmukt met originele grappen, fantasierijke humor en horror met een knipoog. En een vleugje satire kon er ook nog bij. En dan vergeten wij nog bijna de speciale effecten van meester-tovenaar Tim Burton. (Ka 2, om 20u.)

VRIJDAG 29 SEPTEMBER

DE KLEINE BLONDE DOOD

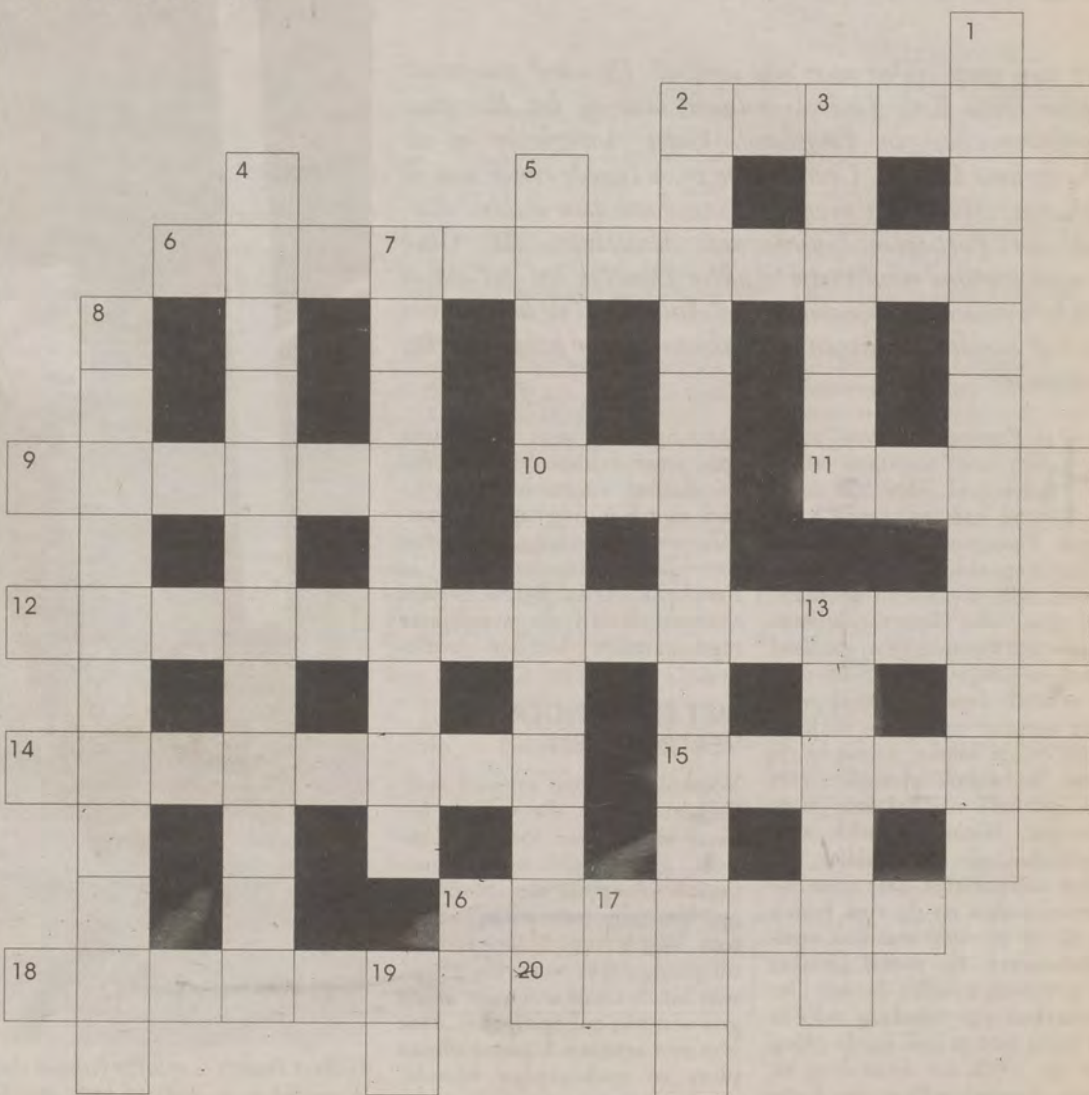
Nederlandse film naar de autobiografische roman van Boudewijn Büch. Met een verrassend filmdebuut van Antonie Kamerling die meteen Neerlands jonge blonde filmgoed werd (na zijn succesvol optreden in de Nederlandse soapreeks Goede tijden, slechten tijden). (Ned. 2, om 20u.13)

A KISS BEFORE DYING

Kwaliteitsvolle thriller van James Dearden met de nodige spanning en een uitstekend scenario. (TV 1, om 21u.15)

HERSENBREKER

OPGAVE 48

HORIZONTAAL

2. Deze kameraad is gedweeër (6)
6. Een groot aantal moordaan- slagen en inbraken (12)
9. Klinkt als een baan van tweede categorie, maar in elk geval bewegen er zich vrome lieden voort (6)
10. Wat pruilende kinderen laten hangen (3)
11. Vlek van uiterst geringe om- vang (4)
12. Ook voor de sterke arm geldt dat alleman z'n eigen gebied in de gaten houdt (15)
14. Dit hout verleent wel eens bijstand aan de keeper! (8)
15. Gescheiden (6)
16. Waar je volgens kenners friet 't lekkerst uit kunt eten (7)
18. Zo te horen iemand met veel pijn, maar 't is een persoon die soms anderen kwelt (6)
20. Deze vrouw is hard aan rusten toe (3)

VERTIKAAL

1. Gezel voor onderweg (12)
2. Onvoorstelbaar groot aantal uitkomsten van vermenigvuldigingen? (14)
3. Leergang (6)
4. Misschien een gerenoveerde Nederlandse provincie? (5-7)
5. Verzamelwerk voor bloed- en aanverwanten (12)
7. Van hoek naar hoek (9)
8. Gluren naar iets zoets wat van de bakker komt? (11)
13. Een heel klein beetje (6)
17. Kort en krachtig: een radikale Britse ontkenning (2)

19. In deze formatie moeten (soms) de schoolkinderen lopen (2)

- ijdelruit; 5. schaamteloos; 8. mossel feest; 11. enen; 14. oog; 16. waren; 19. ra.

OPLOSSING OPGAVE 47

Horizontaal: 1. kiel; 6. handschoen; 7. uitlaat; 9. kruimel; 10. ufo; 12. ontleedmesses; 13. strobos; 15. lallen; 17. afgestaan; 18. Dré; 20. helaas.

Vertikaal: 1. krot; 2. een blauwe maandag; 3. paniekvoetbal; 4.

Uit de juiste inzendingen werd Hilde Kestloot uit de Filip de Bethunelaan 5 te 8500 Kortrijk geloot. Zij mag binnenkort haar prijs thuis verwachten.

De gele briefkaarten met de oplossingen van opgave 48 worden verwacht ten laatste op maandag 2 oktober a.s., op ons adres: Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

SATERDAG

AHASVERUS

„Nobelprijs Geneeskunde werd gekocht”, las Ahasverus. Met remgeld?

SP-stemmen vervalst
Té rood gekleurd

Papierloze krant in de maak
Met vermicelli-letters?

Van Wanten in de Baranja
Wendy is geen blauwkous!

Mislukte ster ontdekt
In Tien om te zien?

De Croo: „Snel schoon skip
maken in de blauwe skuit!”

Milieubewegingen op snelheid
gepakt: RAP-MAP

Tandartsen verontrust.
"Wij zien er geen gat meer in"

Blinden en slechtzienden
winnen 79 miljoen.
Geld geroken?

VLD-voorzittersverkiezingen:
De Belg won het van Dewael.

Origineelst geklede
Hirochirabetoger kwam in
zwemvest.

Eddy Wally is binnen.
In da house?

De redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De andere publiceert zij, naargelang er plaats is.

De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken.

Brieven worden ondertekend met naam en plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

GREENPEACE

Zeer recent hebben we vernomen dat Greenpeace zich bij Shell verontschuldigd heeft voor hun berekeningsfouten inzake de te verwachten milieuvervuiling door de Brent Spar. Dit verbaast ons hoegenaamd niet, gezien ook onze ervaringen. Wij wachten nu met spanning af of Greenpeace zich ook zal verontschuldigen bij ons, werknemers in de chloorchemie, voor alle foutieve informatie die ze de jongste jaren over chloor en PVC verspreid heeft, waardoor de werkgelegenheid zwaar onder druk kwam te staan.

Greenpeace heeft blijkbaar toch nogal wat problemen met rekenkunde: het komt ook in de chloorchemie inzake vervuiling steevast een faktor 100 à 1000 hoger uit dan de (ook door hen gekende) werkelijk gemeten waarden. Ook heeft het problemen met chemie en biologie: toxische en kankerverwekkende stoffen bestaan niet, alleen de dosis bepaalt of iets toxisch of kankerverwekkend is. Verder heeft het logistieke problemen: blijkbaar kent men bij Greenpeace het verschil niet tussen het ontstaan (en netjes verwerken) van afval en het dumpen ervan in het milieu.

Greenpeace heeft ook nog problemen met aardrijkskunde: bedrijven worden aangemerkt als de veroorzaker van milieuproblemen op honderden kilometers (stroomopwaarts!) van de plaats waar ze werkelijk staan. Ook is het woordblind. Wanneer de overheid, volkomen terecht, (o.m. chloorhoudende) stoffen wil bannen die toxisch én tegelijk moeilijk afbreekbaar zijn én zich ophopen in de voedselketen, dan slaat dat volgens haar op alle chloorverbindingen en 'vergeten' ze die drie voorwaarden.

Tot slot hebben ze moeilijkheden met de interpretatie van de Bijbel. Volgens hen is chloor het element van de duivel (Greenpeace-magazine, België, augustus 1992), terwijl de Bijbel duidelijk over de duivel spreekt in verband met vuur en... zwavel! Aan de andere kant zijn - volgens de Bijbel - de Kristenen het zout der aarde en weet Greenpeace blijkbaar niet dat zout voor 57% uit chloor bestaat...

In één vak is Greenpeace onklopbaar: het zijn meesters in de misleidende communicatie en propaganda en het boycotten van bedrijven en sectoren, daar kan menigeneen nog wat van opsteken...

Ferdinand Engelbeen,
(voorzitter Chlorofielen)
Stabroek

LOONSTOP

Het is weer zover (Loonstop ter discussie. Wij, 12 sept. j.l.). Het economisch zonneke begint wat te schijnen, en hop onze progressieve jongens en meisjes zijn present om met „de kapitalisten te knokken” voor de zoveelste loonsverhoging ten gunste van hen die nog werk hebben.

Loonsverhogingen voor wie? Voor de één miljoen officiële en officieuze werklozen in België,

voor de straatarme overheid die nog niet eens het geld meer heeft voor de allernoodzakelijkste investeringen, voor het aanleggen van pensioenreserves opdat er overmorgen nog geld zou zijn voor de Sociale Zekerheid?

Minister van Begroting Herman Van Rompuy heeft mijns inziens gelijk, als wij verder willen kijken dan de platte neus kort is, zit er niets anders op dan de loonstop te verlengen, niet alleen voor 1996, maar nog voor jaaaaaaaren. Als nationalist moeten wij zeer bewust durven kiezen voor de éénheid van ons volk. Een duale maatschappij moet een gruwel zijn voor elke rechtgeaarde nationalist. Kortzichtig materialisme, al dan niet gemaskeerd door zogezegde „wetenschappelijke onderzoeken”, moet bikkelhard bekampt worden. Al meer dan een kwarteeuw wordt er lippendienst bewezen door de gepatenteerde progressieven (ABVV, ACV en hun politieke vrienden) aan de strijd tegen de werkloosheid.

In dat verband raad ik iedereen aan om de artikelenreeks „Generatie van profiteurs?” van Jan Bohets in De Standaard te herlezen. Eén citaat daaruit is me altijd bijgebleven: „Eigenlijk komt de zorg van de vakbonden in Europa erop neer de uitbreiding van de werkgelegenheid slechts op de vierde plaats te stellen”. Dat waren de woorden van Ignaas Lindemans, jarenlang het hoofd van de studiedienst van het... ACV. Is dat niet afgrijselijk? Een vakbeweging die de werkloosheid zo maar negeert? Om hun zogezegd progressief geweten te sussen gaan ze dan maar lullen over de opkomst van extreem-rechts en over verdraagzaamheid.

In welk kamp gaat de VU staan? In dat van de lippendienst-socialen, die reeds van Wallonië een sociaal-economisch kerkhof gemaakt hebben, of in dat van de zogenaamde rechtens die met twee voeten op de grond, uiteindelijk nog iets

konkreets proberen te doen aan de werkloosheid?

Eddy Van Buggenhout,
Bree

IJZERBEDEVAART (1)

Ik kon moeilijk geloven wat u schreef dat op de jongste IJzerbedevaart „nietsvermoedende kinderen een petje op het hoofd werd gedrukt, dus ongevraagd betrokken werden...” (WIJ, 30 aug.j.l.).

Tot ik maandagavond 11 september de TV-uitzending van de NOS (VI. Blok) zag.

P.L., Hofstade

IJZERBEDEVAART (2)

Als het op de Bedevaart nodig gevonden wordt de joden te herdenken dan, denk ik, dan zouden toch in de eerste plaats joden moeten herdacht worden die iets voor de Vlaamse beweging gedaan hebben.

Denk eens aan de joodse activist Marten Rudelsheim die in 1920 in de gevangenis te Antwerpen na zijn veroordeling door het Belgisch bewind in het bijzijn van joodse familieleden en enkele gevangen activisten gestorven is!

Denk eens aan prof. doc. Nico Gunzburg, die lang en zo taai Vlaanderen trouw gebleven is.

En aan Lon Levy, de joodse kunstenaar die enkele prachtige voor-oorlogse lithografische IJzerbedevaart-affiches ontworpen heeft?

Maar weten de huidige leden van het komitee wel iets over het verleden van de Vlaamse beweging?

Er zijn nog heel wat joden die zich voor Vlaanderen ingezet hebben en die herdenken zou

heel wat beter overkomen en veel minder kosten dan aan een kabarettiëre hoge gages te gaan betalen met centen die de bedevaarders moeten schenken!

Wie had daarvoor betere teksten kunnen schrijven dan de fijngevoelige dichter Anton Van Wilderode?

A. Colen,
Gent

IJZERBEDEVAART (3)

Als VVB-militant heb ik meegewerkt aan het verspreiden van Forum-materiaal tijdens de voorbije IJzerbedevaart.

Dank zij uw redacteuren en lezers zoals L. Vandemeersch (WIJ, 13 sept. j.l.) uit Oostende besef ik nu met wat een gevaarlijk, ondemocratisch en extremistisch gedoe ik ben bezig geweest.

Stel u voor - ik heb er wel niks van gemerkt maar wie ben ik? - VVB-knokkers die zomaar ongevaargd ballonnetjes in de handen van onschuldige bloedjes van kinderen stopten en zowaar bange jonge moederkes en bibberende oude vrouwtjes brutaal een geel sjaaltje rond de hals bonden.

Ik zou mij diep moeten schamen. En weet u wat nu zo erg is? Ik schaam mij helemaal niet. En weet u waarom? Ik herinner mij namelijk hoe ik samen met vele van mijn mede VVB-ers in een vorige leven als VU-militant bij naderende verkiezingen de straat opging en daarbij honderden, zoniet duizenden ballonnetjes en ander materiaal aan voorbijkomende kinderen heb uitgedeeled. En weet u wat mij nu tenslotte zo verbaast? Toen heeft geen enkele VU-bons er ons op gewezen dat wij eigenlijk ondemocratisch, extremistisch enz. bezig waren.

Renaat van Beeck,
Berchem

AANBEVOLEN HUIZEN

Brugge bezoeken is ook kennis maken met het

Vlaams
Ontmoetingscentrum

* De Gulden Spoor

rechtover uitgang parking
t Zand 22 Brugge
tel. 050-34.30.82

* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

DE VRIESE
woonverlichting

baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

WOONIDEE
Cecile Moonen
interieur Decoratrice

Wij hebben hart en tijd voor U
Gordijnen en Overgordijnen
De beste merken, maken en plaatsen
Overtrekken van zetels en stoelen
20 jaar ervaring
Advies voor uw interieur

Woonidee, Stationstraat 16,
9280 LEBBEKE
Tel. 052/41.15.73

TAVERNE-RESTAURANT
NV JAN BREYDEL

Brugsesteenweg 108 - 8460 OUDENBURG
Telefoon 059/26.82.97
Telefax 059/26.89.35 dinsdag gesloten

Het enige restaurant uit de streek dat durft zijn verse vis te tonen (zie toonbank ingang)

Specialiteiten: Visfondue 10 soorten
Visassortiment 7 soorten
Senegalees Stooftpotje
Hoeverkip Valentine Thonart + kreeft.

10 km Brugge Oostende De Haan

Brood- en
banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

SPECIALITEIT
VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK

Kostuums naar
maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

Tel.: 03/231.35.83

U bent van harte welkom bij

Karel Van Den Berghe
B.V.B.A.
VLOER en MUURTEGELS

- Steeds ruime kortingen
- Kwaliteitsprodukten
- Uitstekende service
- Keuze uit meer dan 600 soorten

GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december De familiezaak met traditie

DE STRIJD OM LEUVEN VLAAMS/2

VU NAAR TOPPUNT ELEKTORALE MACHT

Toen het studentenrumoer over Leuven Vlaams navolging kreeg bij scholieren en professoren, en de bisschoppen als inrichtende macht van de Katholieke Universiteit hopeloos verdeeld bleken, belandde de Leuvense kwestie onvermijdelijk bovenaan de politieke agenda. De beroemde interpellatie van Jan Verroken leidde uiteindelijk tot de val van de regering Van den Boeynants. De Volksunie bereikte bij de vervroegde verkiezingen die uitgeschreven werden haast het historisch toppunt van haar elektorale macht. Meer dan een half miljoen Vlamingen kozen op 31 maart '68 voor de Kamer VU.

Het expansieplan dat de Akademische Raad van Leuven-Frans half januari 1968 aan de pers voorstelde, stak de smeulende Leuvense kwestie ditmaal voorgoed in de fik. Het plan ging uit van het behoud van een volledige Franstalige afdeling in Leuven, en eiste alle middelen op om deze verder te ontwikkelen. „Het plan moest, als het verwezenlijkt werd, van Leuven een tweede Brussel maken. Het stemde ruimschoots overeen met de dierste voorstelling die prof. *Woitrin* destijds gegeven had van de toekomstige uitbreiding van de universiteit: in strijd met alle beginselen en wetteksten over de taalgebieden en taalgrenzen, ging Leuven de noordelijke hoek worden van een driehoek waarvan Brussel de westelijke, Waver de zuidelijke hoek zouden zijn”, konkludeerde *Max Lamberty* (*De Vlaamse opstanding* 2, 1973).

De reactie aan Vlaamse kant was hevig. Vlaamse studenten gooiden meubels en dossiers uit de kantoren van de vice-rectoren op straat en staken het zootje in brand. De algemene staking werd uitgeroepen. De rijkswacht reageerde even gewelddadig. Meer dan 300 studenten werden voorgeleid, acht bleven aangehouden. De Vlaamse professoren, de Vlaamse beweging en de Vlaamse publieke opinie schaalden zich achter de studenten. Ongehoord: op 19 januari besliste de Vereniging van Vlaamse Professoren te Leuven mee te staken met de studenten! De profen riepen de parlementsleden op om tot de volledige overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië te beslissen. De studentenacties breidden zich uit naar gans Vlaanderen. Er werd vergaderd, betoogd en gestaakt tot in de middelbare scholen.

De Inrichtende Macht van de Katholieke Universiteit, de bisschoppen, zweeg. Tot op 2 februari mgr. *Desmedt*, de bisschop van Brugge, tijdens een toespraak tot de landbouwersgilden in Kortrijk openlijk toegaf dat hij zich vergist had door het mandement van '66 te tekenen. De interne verdeeldheid van de bisschoppen werd een openlijke verscheurdheid. Van dan af lag de bal in het politieke kamp.

De politieke wereld had zich natuurlijk al eerder met het vraagstuk ingelaten. Maar tot dan kon de regering het deksel nog op de ketel gedrukt houden. De eis Leuven-Vlaams leefde al sedert het begin van de jaren zestig bij het KVHV, en de Vlaamse beweging. In 1962

diende Volksunie-kamerlid *Reimond Mattheysens* een wetsvoorstel in om ook het hoger onderwijs te onderwerpen aan de taalwetten inzake onderwijs.

COPPIETERS

Een gelijkaardig wetsvoorstel van CVP-kamerfractie leider *Jan Verroken* werd neergelegd op 17 mei 1966, dus enkele dagen na het beruchte bisschoppelijke mandement. Dit wetsvoorstel had „vele vaders”, gaf Verroken volgens *Toots en Jonkbeere* (*Leuven Vlaams. Splijtingsgeschiedenis van de Leuvense Universiteit*, 1979) zelf toe. Verroken haalde de meeste mosterd bij *Maurits Van Haegendoren*, toen nog voorzitter van de Lodewijk de Raet-stichting, die een ontwerp op papier had gezet. Van Haegendoren was met het idee een parlementair initiatief uit te lokken gaan aankloppen bij VU-senator *Wim Jorissen*, die het politiek-tactisch nuttiger oordeelde dat dergelijk wetsvoorstel door een CVP-parlementslid ingediend zou worden. Een misrekening, zo bleek achteraf, want het wetsvoorstel Verroken werd niet eens in overweging genomen.

Maar nog geen twee jaar later, kon het deksel op de Leuvense ketel niet meer in bedwang gehouden worden. Na het interpellatie-verzoek van VU-er *Maurits Coppieters* kondigde op 29 januari 1968 ook Verroken zijn interpellatie van dinsdag 6 februari aan. Sommigen zagen nog steeds het gevaar dat de regering boven het hoofd hing, niet in. Premier Vanden Boeynants was enkele dagen voordien „op doktersadvies” gaan

CVP-Kamerlid Jan Verroken interpeleert premier Van den Boeynants. Het was nooit de bedoeling van Verroken om de regering te laten vallen, verklaarde hij achteraf zelf.

rusten op de Canarische Eilanden. Terwijl Leuven in vuur en vlam stond zei de liberale vice-premier *Willy de Clercq* aan de Vlaamse commissaris-generaal *Lezems* dat hij de indruk had dat men in Leuven enkel een nummertje aan het opvoeren was om op staatskosten een tweede katholieke universiteit te kunnen uitbouwen. Zelfs de interpellant Verroken verklaarde achteraf bij herhaling dat het nooit zijn bedoeling was geweest de regering te laten vallen.

Maar bij al wie begaan was met de kwestie werd met spanning en grote verwachting afgewacht. Toenmalig studentenleider *Paul Goossens* herinnerde zich hoe de studentenleiding „heel bewust” alle Vlaamse scholieren opriep om zich op die „zwarte dinsdag” te roeren. „Wordt zwarte dinsdag de beslissende datum?” blokletterde

WIJ van 3 februari. *Toon Van Overstraeten* duidde het initiatief van Verroken: „Zonder de Vlaamse oppositie-partij, zonder het volwaardig alternatief van de Volksunie ware ondenkbaar geweest wat thans gebeurt. Dat de Franstalige kranten iedere dag opnieuw jammeren „que la Volksunie mène le jeu” beschouwen we als een gepaste hulde aan onze manier van politiek voeren, als een duidelijke erkenning van de noodzaak van ons bestaan.”

CVP DOET HET!

De afloop van 6 februari is genoegzaam bekend. Premier Vanden Boeynants aanhoorde de interpellanten, en hield zijn antwoord in beraad tot de volgende dag. Vanden Boeynants was de mening toegedaan dat een wijziging van de taalregeling voor de universiteiten niet aan de orde was, omdat ze niet voorkwam in het regeerakkoord. De CVP-ministers konden zich met dit standpunt niet verzoenen, en boden hun ontslag aan. Er zat voor VDB niets anders op dan op 7 februari de val van zijn regering aan te kondigen.

Aan het ontslag van de acht Vlaamse CVP-ministers is nog intensief overleg voorafgegaan met Vlaamse professoren en editorialisten. In Franstalige kringen wees men erop dat de CVP-ers gezwicht waren voor de macht van de Vlaamse kommentaarschrijvers, die hen tot ontslag zouden aangespoord hebben. Oud-premier *Theo Lefèvre* vond het „vernederend dat bepaalde politici zich min of meer tot de kranten gericht hebben om te weten wat ze al dan niet hoorden te doen, en op welke voorwaarden ze gesteund zouden worden” (*Le Soir*, 14/3/68).

Het is niet veelbetekenend dat bepaalde CVP-ministers met

HERINNERINGEN AAN
40
JAAR VOLKSUNIE

bepaalde editorialisten overleg gepleegd hebben. Het is veelbetekenend dat deze CVP-ers te rade moesten gaan bij de journalisten om opnieuw voeling te krijgen met de polsslagen van de publieke opinie in Vlaanderen. De uitslag van de vervroegde verkiezingen die op het ontslag van de regering Vanden Boeynants volgde, vormt een aanduiding dat de Vlaamse publieke opinie het weifelende optreden van de Vlaamse CVP-ers niet bijzonder gesmaakt had. De slogan *De CVP doet het* vermocht het tij niet te keren. De Vlaamse CVP verloor zes kamerzetels, de VU won er acht en werd de derde grootste Vlaamse partij. Bij de onderhandelingen die tot de vorming van de roomsrode regering *Eyskens-Merlot* leidden, stelde de CVP de overheveling van Leuven-Frans als voorwaarde tot regeringsdeelname.

Wie een poging onderneemt om Leuven '68 in een ruimer verband te plaatsen, moet een onderscheid maken tussen de gevolgen van de kwestie voor de verdere evolutie van de Belgische staatsstructuur, en de gevolgen van de studentenrevoltes die heel Europa teisterden. In deze bijdragen zijn we aan dit aspect van mei '68 noodgedwongen haast volledig voorbijgegaan.

Mark Deweerdt vatte de eerste gevolgen als volgt samen in *De Standaard* (6/2/93): „Niet alleen het unitaire België, ook de unitaire politieke partijen zijn op de Leuvense kwestie gebroken. (...) De politieke wereld begon in te zien dat het verder samenleven van Vlamingen en Walen onder hetzelfde dak alleen maar kon door bevoegdheden en geld van de centrale staat naar de gemeenschappen en de gewesten door te schuiven. De staatsvorming zou een lang verhaal worden”, met „een rode draad. En die draad is kennelijk nog niet ten einde.”

MACHT

In *Leuven '68 of het geloof in de bemel* formuleerde *Paul Goossens* de maatschappelijke veranderingen van '68 als volgt: „De macht verloor in die jaren haar sakrale glans en werd een erg profane aangelegenheid. Ze werd wat ze in werkelijkheid was, iets dat bij konventie wordt vastgelegd en indien nodig kan herroepen worden. Dit inzicht in de absolute betrekkelijkheid van alle macht is trouwens een basisvoorwaarde om te geloven dat er zoiets als een betere toekomst bestaat en dat je die zelf vorm kunt geven. (...) Het was in die jaren een vaststaand gegeven dat gemotiveerde mensen die voor hetzelfde opkwamen, greep op de gebeurtenissen konden krijgen en beslissingen konden bijsturen. Dit optimisme dat soms wel eens overmoed leek, leverde de brandstof voor een eindeloze sliert van wijk- en arbeiderskomitees, actie- en Derde Wereldgroepen.”

„Het was alsof de Westerse wereld uit haar vertrouwde hengsels werd gerukt en haar zwaartepunt naar elders werd verlegd”, besluit prof. *B.J. De Clercq* (*Kultuurleven*, '78/nr. 5).

Peter Dejaegher

Niet alleen het unitaire België, ook de unitaire politieke partijen zijn op de Leuvense kwestie gebroken.